

ARCHIEF

Jaarverslag 2018

Coverfoto: Noël Notermans

RHCL

Sint Pieterstraat 7
6211 JM Maastricht

+31 (0)43 328 55 00
info@rhcl.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1 Toezicht en advies	6
1.1 Toezicht en advies op niet-overgedragen archieven gemeenten	6
1.2 Regionalisering toezichthouders	8
1.3 Provincie Limburg	8
1.4 Rijksarchieven/rijksdiensten in de provincie Limburg	8
2 Digitale duurzaamheid	9
2.1 Inleiding	9
2.2 Pilot e-Depot gemeente Horst a/d Maas	9
2.3 Vaststelling PDC	10
2.4 Informatieplan	10
3 Archieven en collecties	11
3.1 Inleiding	11
3.2 Aanwinsten	12
3.3 Scanning	14
3.4 Projecten nadere ontsluiting	14
3.5 Beeldcollecties	15
3.6 Inventarisatieprojecten	16
3.7 CBS op orde	17
3.8 Materieel behoud en depotorde	18
4 Dienstverlening	19
4.1 Inleiding	19
4.2 Limburgse oorlogsbronnen	19
4.3 Wat staat daer?	20
4.4 Digitaal Oorkondenboek Limburg	20
4.5 Bezoekersraad	20
4.6 Factsheet studiezaal	21
4.7 Factsheet digitaal	22

5 Publieksactiviteiten	23
5.1 Mijnwerkersdag	23
5.2 Maand van de geschiedenis	24
5.3 Andere hoogtepunten van 2018	26
5.4 Educatie	27
5.5 Medewerking aan publieksactiviteiten van derden	27
6 Erfgoedpartners	29
6.1 Inleiding	29
6.2 CREARCH	29
6.3 Coöperatie Erfgoed Limburg	30
6.4 KIA – studiedag ‘Klant is Koning’	30
6.5 Hanzeproject	31
6.6 Vrienden van het RHCL	31
7 Financiën	33
7.1 Algemeen	33
7.2 Balans	36
7.3 Toelichting op de balans	38
7.4 Ratio's / kengetallen	45
7.5 Exploitatierkening	46
7.6 Specificaties exploitatierkening	47
7.7 Toelichting op de exploitatierkening	49
7.8 Kasstroom	52
7.9 Afschrijvingen	54
7.10 Accountantsverklaring	56
8 Bedrijfsvoering	57
8.1 ANBI	57
8.2 Bestuur en directie	57
8.3 AVG	58
8.4 Gebouw	59
8.5 ICT	59
8.6 Personeel	60
8.7 Cursussen en bijscholing	61
8.8 Medezeggenschap	62
8.9 BHV	63
9 Feiten en cijfers	64

Voorwoord

Beleid en ontwikkelingen

De beleidsontwikkelingen in het verslagjaar zijn geheel in lijn met de strategische beleidsvisie van het RHCL. De uitvoering is gebaseerd op het Ondernemingsplan 2018. Naast een sterkere rol voor onze reguliere (wettelijke) taken op toezicht en archiefbeheer is veel moeite gestoken in het implementatietraject ten behoeve van een toekomstvaste e-archiefforganisatie. Uiteraard werd ook het afgelopen jaar verder doorgewerkt aan de (digitale) vindbaarheid van de historische context en content van de archieven en collecties van het Regionaal Historisch Centrum Limburg.

Innovatie e-archief en implementatie e-Depot

In het verslagjaar is ook hoge prioriteit gegeven aan de omslag naar modern (digitaal) archiefbeheer en implementatie van de vernieuwingsprocessen voor bewaren en ontsluiten van duurzame digitale (overheids-) informatie. Betrouwbaar archief- en collectiebeheer en kwaliteit van informatiebeheer en dienstverlening zijn kernwaarden voor de uitvoering en aansluiting op het strategische informatiebeleid van de overheid. De e-overheid van de toekomst verwacht een e-archieffdienst die borg staat voor goede ontsluiting, toegankelijkheid en snelle beschikbaarstelling van de benodigde informatie.

Bovendien zijn wij als 'Limburgs archief' en 'gemeentearchief' de vindplaats voor historische archieven en collecties van de provincie Limburg, gemeente Maastricht, gemeente Eijsden-Margraten en de gemeente Valkenburg aan de Geul. Samen met het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg presenteren we een boeiend geheel aan historische bronnen voor verder onderzoek.

Betrokken publiek en onderzoekers, bestuurders en ambtenaren, de diverse (Limburgse) erfgoedorganisaties, vele historische verenigingen en het LGOG hebben ook dit jaar gebruiken kunnen maken van goede dienstverlening op onze openbare archieven en collecties. Zowel digitaal als in onze studiezaal.

In 2018 hebben wij sterk ingezet op de voorbereidingen en implementatie van een nieuwe pilot e-Depot met de gemeente Horst aan de Maas. Dat vergt betrokkenheid en extra inzet van zowel de kant van de gemeente als van ons als archieffdienst.

Juist op het gebied van digitale overheidsinformatie werken wij aan vernieuwing van systemen, kennis en methoden. Dit raakt al onze (wettelijke) kerntaken - informatiebeheer, toezicht, dienstverlening en archief- en collectiebeheer. Extra expertise en inzet blijven nodig om de beleidsvoornemens en opdrachten van onze archieffvormers te kunnen omzetten naar innovatief en betrouwbaar opslaan en beheer van digitale archieven. Dat geldt voor de overheid maar ook voor particuliere archieven en collecties. Daartoe hebben we in 2018 ingezet op het werven van een informatiemanager.

Programmaliijnen 2018

In het verslagjaar stonden de volgende programmaliijnen centraal:

- *Pilot e-Depot gemeente Horst aan de Maas.* Innovatief project in samenwerking met de gemeenten Horst, Peel & Maas, Gennep en Venray tot veilig en duurzaam opslaan van (overheids-) archief. Verder beschreven in paragraaf 2.2.
- *Scannen historisch bronmateriaal.* Het grote nationale uitvoeringsprogramma waarbij het RHCL intensief betrokken is en de materiële verzorging in het 'Atelier' verzorgt, verliep in 2018 voorspoedig. Verder beschreven in paragraaf 3.8.

Samenwerking en relatiebeheer

Uitvoering van de kerntaken en nieuwe programmalijnen vindt plaats en wordt geëffectueerd door samenwerkingsverbanden en integraal werken. De hoofdzaken worden hieronder benoemd.

- *Strategisch informatiemanagement.* Ten behoeve van de uitvoering van de primaire wettelijke taken en digitaal werken en archiveren van de overheid is integraal samenwerken met de afdelingen informatiemanagement van de gemeenten en de provincie Limburg uitermate belangrijk. Vaak nog wordt het archiveren als sluitstuk gezien en niet als basisvoorwaarde voor de (her-) vindbaarheid van informatie. De gemeente Maastricht heeft het Strategisch Informatie Overleg (SIO) met het RHCL structureel ambtelijk ingericht. Een nadere beschrijving van onze werkzaamheden in het verslagjaar voor de gemeentelijk overheid is opgenomen in hoofdstuk 1 (Toezicht en Advies).
- *Provincie overweegt toetreden in de Gemeenschappelijke Regeling RHCL voor (duurzaam) archiefbeheer.* De verkenning ten behoeve van nadere samenwerking in de Gemeenschappelijke Regeling van het RHCL en intensivering van het voorziene samenwerkingstraject op duurzaam informatiemanagement werd in 2018 nagenoeg afgerond. Het bestuur van de Provincie heeft opdracht gegeven tot gezamenlijk onderzoek om het archiefbeheer bij het RHCL onder te brengen. Daarmee zou ook de integratie van het SHCL (haar archief- en bibliotheektaken) in het RHCL worden gerealiseerd. Aan het einde van het verslagjaar konden RHCL en de Provincie nog geen besluit nemen daar het verkennende onderzoek nog niet was afgerond.
- *Regionale (Gemeentelijke) samenwerking.* Op basis van de ondertekende intentieverklaring tussen de gemeenten Sittard-Geleen, Heerlen en Kerkrade is in het verslagjaar verder gewerkt om de scenario's voor verregaande (wettelijke) archiefsamenwerking uit te werken, mede met het oog op de duurzame bewaargeving en de ontwikkeling van het e-Depot.
- *Euregionale en nationale samenwerking.* Het RHCL maakt deel uit van het landelijke netwerk van RHC's (Convent van directeuren RHC's) en de Euregionale Leitungskreis voor (rijks-)archieven in de Euregio. Daarbij investeert het RHCL in regelmatige kennisuitwisseling. Blijvende verbondenheid met de regionale, nationale en euregionale archieven en historische onderzoeksinstituten zijn belangrijk vanuit de context en oorsprong van het ontstaan van onze Limburgse archiefcollecties. De oproep van minister Arie Slob om een nieuwe visie te ontwikkelen voor de nationale verbondenheid van RHC's op basis van hun rijkscollecties is ook door het RHCL opgepakt.
- *Positie SHCL.* De ontvlechting van de verantwoordelijkheden en taken van het SHCL zijn in het verslagjaar in een verdere stroomversnelling gekomen. De inzet van het RHCL is om de provinciale archief- en bibliotheektaken van het SHCL over te nemen en te integreren in de bestaande organisatie. We zijn in afwachting van het besluit van de Provincie Limburg om toe te treden tot de Gemeenschappelijke Regeling RHCL. Met de Universiteit Maastricht is reeds een Memorandum of Understanding tot stand gekomen over het vestigen van een Academische Werkplaats bij het RHCL (vanaf 1 januari 2020).

Bedrijfsvoering en werkprocessen

Het verslagjaar 2018 is financieel afgesloten met een klein positief saldo. De organisatie is financieel gezond.

In het verslagjaar is het Huisvestingsdossier RHC's – Rijksgebouwendienst afgerond. Dit intensieve traject heeft geleid tot herziening van de lopende afspraken inzake verantwoordelijkheid voor (groot) onderhoud en resulteerde in een nieuwe huurovereenkomst. In dit kader is in de zomer het MeerjarenOnderhoudsPlan (MJOP) geactualiseerd en is in het najaar gestart met buitenschilderwerkzaamheden door het Rijksvastgoedbedrijf.

Op verzoek van de ondernemingsraad is, door de directeur, in het verslagjaar de invoering van een Korter Werken Regeling opnieuw op de bestuurlijke agenda geplaatst. Mede op basis van een uitgevoerde belangstellingsregistratie heeft het bestuur – onder voorwaarden – in haar vergadering van 19 december met de invoering van een Korter Werken Regeling ingestemd. Inmiddels is bekend dat aan deze voorwaarden is voldaan, waardoor de Korter Werken Regeling per 1 april 2019 wordt geëffectueerd.

Tenslotte is in het verslagjaar een start gemaakt met het vernieuwen van de bedrijfsvoeringsprocessen in het algemeen. De voorbereiding van de bestaande organisatie op de mogelijke groei in zowel omvang van bedrijfsprocessen als personeel stond hierbij centraal.

RHCL, maart 2019

1 Toezicht en advies

1.1 Toezicht en advies op niet-overgedragen archieven gemeenten

De Archiefwet 1995 vormt de basis voor het toezicht, dat door de gemeentearchivaris (RHCL) wordt uitgeoefend op het beheer van de archiefbescheiden van de gemeente, voor zover deze (nog) niet zijn overgebracht naar de (gemeentelijke) archiefbewaarplaats, zijnde de analoge en digitale depots van het RHCL.

Het betreft in het verslagjaar de gemeenten: Maastricht, Eijsden-Margraten, Valkenburg a/d Geul, Vaals en Meerssen.

Gemeente Maastricht

Op basis van deze toezicht/ inspectietaak is de gemeentearchivaris actief betrokken bij de werkzaamheden van die organisatieonderdelen van de gemeente die belast zijn met de vorming en het beheer van de informatiehuishouding. In de praktijk betreft dit toezicht een voortdurend proces van overleg en advies over tal van onderwerpen met betrekking tot de gemeentelijke informatiehuishouding, zowel analoog (op papier) als digitaal.

In het verslagjaar werden adviezen gegeven over de volgende onderwerpen met betrekking tot de analoge archieven:

- Selectie en vernietiging van diverse categorieën archiefbescheiden van verschillende organisatieonderdelen van de gemeente Maastricht;
- Archiefvorming en – beheer door Sociaal Domein Heuvelland;
- Overbrenging G-serie bouwvergunningen 1986-1996.

Tevens is goedkeuring verleend voor de vernietiging van in totaal 122 strekkende meter archief van de gemeente Maastricht.

In het kader van het archieftoezicht wordt het RHCL vertegenwoordigd door de directeur en de gemeentearchivaris in het Strategisch Informatie Overleg (SIO). Het SIO is uitgegroeid tot een structureel ambtelijk overleg, en heeft als taak de besluitvorming op het gebied van de informatiehuishouding binnen de gemeente Maastricht voor te bereiden en te regisseren. De verantwoordelijke ambtenaar vanuit de sector Cultuur van de gemeente sluit desgewenst aan bij dit overleg.

Met betrekking tot de (digitale) archiefvorming werden in het verslagjaar de volgende adviezen afgegeven:

- Handboek vervanging te vernietigen archiefbescheiden Sociaal Domein Heuvelland;
- Adviezen en toetsen gerelateerd aan het zaakgericht en niet-zaakgericht werken gemeente Maastricht (alle projecten opgenomen in het I&A portfolio 2018).

Tevens heeft de gemeentearchivaris een bijdrage geleverd aan de herijking van de visie met betrekking tot digitaal werken en archiveren. Hierbij is de zgn. 'schijf van vijf' geïntroduceerd. Dit is in meerdere themasessies in het MT Bedrijfsvoering aan de orde geweest. Met de vaststelling van het I&A-portfolio 2019 zijn ook de architectuurprincipes, die bij dit digitaal werken en archiveren horen, vastgesteld. Met deze principes wordt ook vorm gegeven aan een meer uniforme wijze van digitaal archiveren. In 2018 hebben binnen de gemeentelijke organisaties masterclasses Digitaal werken en archiveren plaatsgevonden waarin de gemeentearchivaris het belang van goed archiveren heeft belicht. Ruim 40 lijnmanagers van de gemeente Maastricht hebben deze masterclasses bijgewoond.

Vanaf 2018 is, naast de inzet van de gemeentearchivaris, eveneens een archiefinspecteur vanuit het RHCL ingezet om structurele en deskundige ondersteuning te bieden bij de duurzame inrichting van de digitale informatiehuishouding.

Gemeente Eijsden-Margraten

In het verslagjaar is de samenwerking met de gemeente gecontinueerd via de overeengekomen dienstverleningsovereenkomst en werd op basis daarvan het toezicht uitgeoefend door het RHCL.

In het verslagjaar is het Strategisch Informatie Overleg (SIO) opgestart binnen de gemeente Eijsden-Margraten. Verder hebben voornamelijk adviestrajecten en audits plaatsgevonden in het kader van het nieuwe digitaal werken en archiveren. Tevens heeft de gemeentearchivaris (RHCL) de gemeente vertegenwoordigd in de stuurgroep van het Werkverband Informatiemanagement Zuid-Limburg.

Gemeente Valkenburg aan de Geul

In het verslagjaar is de samenwerking met de gemeente Valkenburg aan de Geul gecontinueerd via een dienstverleningsovereenkomst en werd op basis daarvan het toezicht uitgeoefend door het RHCL. Er werd geadviseerd over de volgende aspecten:

- Waardering, selectie en overbrenging van archieven in een digitale omgeving;
- Archief-wettelijke aspecten implementatie zaakgericht werken;
- Ontwikkeling van een kwaliteitssysteem informatiehuishouding;
- Vervangingsprocedure papier door digitaal, bestemd voor blijvende en tijdelijke bewaring (bouwvergunningen).

Ook op het gebied van de analoge archieven zijn adviezen verleend met betrekking tot tijdige vernietiging van diverse categorieën archiefbescheiden van verschillende organisatieonderdelen. Tevens heeft de gemeentearchivaris (RHCL) de gemeente vertegenwoordigd in de stuurgroep van het Werkverband Informatiemanagement Zuid-Limburg.

Gemeente Vaals

De samenwerking met de gemeente Vaals, die voorziet in het toezicht houden op het beheer van de archiefbescheiden van de gemeente, is middels een dienstverleningsovereenkomst tot stand gekomen in het verslagjaar. Hierbij hebben de gemeentearchivaris en de archiefinspecteur (RHCL) over de volgende aspecten geadviseerd:

- Inrichten SIO (Strategisch Informatieoverleg);
- Verankering informatiemanagement en zaakgericht digitaal archiveren organisatiebreed.

Tevens heeft de gemeentearchivaris (RHCL) de gemeente vertegenwoordigd in de stuurgroep van het Werkverband Informatiemanagement Zuid-Limburg.

Gemeente Meerssen

De samenwerking met de gemeente Meerssen, die voorziet in het toezicht houden op het beheer van de archiefbescheiden van de gemeente, is middels een dienstverleningsovereenkomst tot stand gekomen in het verslagjaar. Hierbij is door de gemeentearchivaris en de archiefinspecteur over de volgende aspecten geadviseerd:

- Inrichten SIO (Strategisch Informatieoverleg);
- Doorontwikkeling zaaksysteem Djuma.

1.2 Regionalisering toezichthouders

In 2018 is het regionaal toezichtoverleg voortgezet. Daarbij werden door de gemeentearchivarissen van RHCL, Heerlen e.o., Sittard-Geleen e.o. en Kerkrade, diverse ontwikkelingen op elkaar afgestemd.

1.3 Provincie Limburg

Uitvoeringstaken

Het RHCL voert de overeengekomen werkzaamheden voor de provincie uit op basis van de gesloten dienstverleningsovereenkomst. Het RHCL heeft gedurende het verslagjaar de overeengekomen werkzaamheden op basis van de Grondslagenovereenkomst (DVO) beheerstaken volledig uitgevoerd.

Vanaf 1 mei 2018 heeft de provincie Limburg de provinciearchivaris (RHCL) benoemd. Daarmee werd de toezichthoudende taak op de niet-overgebrachte archieven weer formeel ingesteld na de invoering van de Wet RGT in 2012.

Bestuurlijke relatie

Na de wijziging van de Archiefwet per 1 januari 2013 kreeg de provincie –naast de zorg die zij uitoefent op de recente dynamische en semi-statische archieven – met terugwerkende kracht ook de zorg voor de afgesloten en historische archieven zoals opgenomen in de openbare rijksarchiefbewaarplaats bij het RHCL. Dit werd vastgelegd en genormeerd in het Bestuursakkoord Rijk, VNG, IPO en UvW waarmee de provincie Limburg in 2012 heeft ingestemd. De uitwerking van dit Bestuursakkoord is vastgelegd in een grondslagenovereenkomst tussen provincie en GR RHCL en gold gedurende het verslagjaar. Het provinciebestuur heeft in december 2017 een verzoek ingediend om een verkenning uit te voeren op toetreden tot de Gemeenschappelijke Regeling van het RHC Limburg.

1.4 Rijksarchieven/rijksdiensten in de provincie Limburg

Het toezicht op de niet-overgedragen archieven van de rijksinstellingen wordt uitgeoefend door de landelijke Erfgoedinspectie. Vanuit het RHCL ligt de bemoeienis met het Rijk als archiefvormer met name op het vlak van het relatiebeheer: betrokkenheid vooral gericht op de feitelijke overdracht van archieven, die op grond van de Archiefwet naar de rijksarchiefbewaarplaats moeten worden overgebracht.

2 Digitale duurzaamheid

2.1 Inleiding

Om digitale informatie leesbaar, toegankelijk en authentiek te houden, werkt het RHCL aan een e-Depot. Het RHCL maakt gebruik van soft- en hardware in een multi-tenant structuur binnen de landelijke infrastructuur van het Nationaal Archief.

Bij het RHCL zorgen de implementatiemanager e-Depot en het afdelingshoofd voor de interne inrichting van het e-Depot én de verbinding met landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen.

2.2 Pilot e-Depot gemeente Horst a/d Maas

Het RHCL en de gemeente Horst a/d Maas zijn op 30 mei van start gegaan met een e-Depot pilot. Het doel van de pilot is om meer inzicht te krijgen in wat er nodig is om een gemeente te kunnen aansluiten op de e-Depotvoorziening van het RHCL en vervolgens digitaal archief over te brengen. De pilot spitst zich toe op het voorbereiden van overbrengen van één geheel digitale zaak - een sloopmelding - naar het RHCL.

Een belangrijk onderdeel van de pilot is het delen van onze praktijkervaring met regiogemeenten (o.a. Venray en Gennepe) en andere geïnteresseerden. We organiseerden presentaties bij diverse gemeenten en brachten periodiek een nieuwsbrief uit.

Impactanalyse

Door middel van een impactanalyse hebben we het gehele werkproces van de sloopmelding gereconstrueerd. Alle informatieobjecten, metadata, applicaties en het verband tussen die elementen zijn in kaart gebracht. De impactanalyse werd o.a. gepresenteerd op een kennisbijeenkomst in Roermond (18 oktober), georganiseerd door het Kennisnetwerk Informatie en Archief.

Export

Op basis van suggesties uit de Impactanalyse heeft de werkgroep 'Implementatie Aanbevelingen' in 2018 een flink aantal acties uitgevoerd. De gemeente Horst aan de Maas kan hierdoor van de testcase een geschikte export maken. De export zal begin 2019 plaats vinden, net als het voltooiën van de pilot. Het RHCL zal de testcase na de pilot overigens weer vernietigen.

AVG

Een belangrijk aspect tijdens de pilot was het werken en archiveren conform de AVG. Hoewel er geen sprake is van een formele overbrenging, hebben we belangrijke ervaring opgedaan met de beveiliging van persoonsgegevens.

2.3 Vaststelling PDC

In samenwerking met het Nationaal Archief hebben de RHC's in 2018 twee belangrijke producten- en dienstencatalogi (PDC) vastgesteld.

PDC RHC-zorgdrager

Deze PDC is bedoeld voor decentrale Rijksoverheidsorganisaties, Gemeenten, Provincies, Waterschappen en Gemeenschappelijke Regelingen. De PDC presenteert de diensten van het RHCL met betrekking tot de digitale archivering van informatieobjecten.

Eind 2018 bevat de PDC diensten m.b.t. het beheren van overgebrachte informatieobjecten van afnemers, het beschikbaar stellen van kennis over digitale archivering en enkele adviesdiensten. Concrete voorbeelden zijn de Quickscan en Impactanalyse die we uitgevoerd hebben in de pilot met de gemeente Horst aan de Maas. Ook hebben we in 2018 een DUTO-scan uitgevoerd op geografische informatie bij de Provincie Limburg.

De diensten in onze PDC worden de komende jaren verder uitgebreid.

PDC NA-RHC

Deze PDC bevat de diensten die de Serviceorganisatie van het Nationaal Archief aan haar afnemers, waaronder het RHCL, biedt. Het ondersteunen van de aansluiting van afnemers op het e-Depot is een voorbeeld van deze diensten. Ook biedt de Serviceorganisatie opleidingen aan op het gebied van digitale archivering.

2.4 Informatieplan

Onder leiding van NOVIUS is afgelopen jaar begonnen met een nieuw informatieplan voor de organisatie. Het doel is het verbeteren en uitbreiden van onze (digitale) informatievoorziening en het in kaart brengen van de prioriteiten bij de realisering ervan. Op de lange termijn wil het RHCL het gehele primaire bedrijfsproces van zorgdrager tot gebruiker zo veel mogelijk automatiseren en al onze diensten digitaal aanbieden.

Een eerste mogelijke omslag is om de organisatie minder functiegericht en meer projectmatig in te richten. Ook zal er meer capaciteit moeten komen voor de afdelingen Toezicht & Advies en e-Depot. Er is in samenspraak met NOVIUS een aanzet gedaan voor enkele nieuwe functieprofielen, waaronder informatiemanager en functioneel beheerder.

3 Archieven en collecties

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk geven we een overzicht van onze inspanningen m.b.t. het verzamelen, beheren en ontsluiten van archieven en collecties.

Onze digitale archiefbestanden zijn voor iedereen gratis te raadplegen via rhcl.nl en archieven.nl. Het RHCL gebruikt voor de ontsluiting op archieven.nl het archiefsysteem MAIS-Flexis. Voor het beschrijven, beheren en beschikbaar stellen van beeldmateriaal gebruiken we het systeem Atlantis. Meer daarover in hoofdstuk 3.5.

3.2 Aanwinsten

Particuliere archieven en collecties

Code	Archief	Periode	Omvang
21.489	Voetbalvereniging RKVCL (Limmel)	1960 - 2017	4,5 m.
21.492	P.J. (Piet) Sijmons	1906 - 1981	30 cm.
21.493	Limburgse Amateur Smalfilmclub (LAS)	1948 - 2013	120 cm.
21.494	M. A. F. (Charles) Thewissen	c. 1900 - 1973	60 cm.
21.495	Toneelgroep Maastricht (en voorgangers)	1977 - 2014	15 m.
21.496	Stichting Maquette Maastricht	1973 - 2018	40 cm.
21.497	Familie Janssen en aanverwante families	18e eeuw - ca. 1960	15 cm.
21.498	Frans Jan Alice van de Loo (1920 – 2015), burgemeester van de gemeenten Noorbeek, Berg & Terblijt en Bemelen.	1953 - 1981	10 cm.
21.499	Familie Gadiot	18e-20e eeuw	7 m.
21.500	Collectie Toon Moerdijk		30 cm.

Aanvullingen op reeds aanwezige particulieren archieven en collecties

Code	Archief	Periode	Omvang
21.012	Familie Dassen	1860-1990	1 m.
21.473	Jan en Clara Nijsen Stichting	2011-2013	30 cm.
21.274B	Vereniging Het Graf van Sint Servaas & Heiligdomsvaart Maastricht	2002-2005	20 cm.
21.223B	H. Antonius van Padua te Scharn		40 cm.
21.263	Broederschap van de Onbevleete Ontvangenis van O.L. Vrouw 'Sterre der Zee'	1956-2016	110 cm.
22.001A	Oorlogsdagboek van Hette de Jong	1940-1945	20 cm.
20.129A	Fotoalbum van de Afdeling Limburg van de Nederlandsche Maatschappij ter Bevordering van de Geneeskunst aan haar voorzitter dr. L.Th. van Kleef	1904	10 cm.
21.209J	Parochie Sint Servaas	20e eeuw	25 m.

Archieven rijksinstellingen

Code	Archief	Periode	Omvang
12.134	Bijlagen Burgerlijke Stand 1942-1989	1942-1989	65 m.

Aanvullingen op reeds aanwezige rijksarchieven

Code	Archief	Periode	Omvang
16.1170	G.M.L. Heynens	1942-1989	2 m.

3.3 Scanning

In 2018 zijn in maandelijkse porties gichtregisters uit schepenbankarchieven gescand. Ook is begonnen met het scannen van procesrollen die dateren van vóór 1800.

Vermeldenswaardig is daarnaast het digitaliseren van een volgende tranche van notariële archieven (1842-1895). Deze tranche bevatte minuutakten en repertoria van notarissen in de standplaatsen Sint-Odilënberg tot en met Wittem. Ook van notariële archieven (1896-1905) zijn minuutakten en repertoria gescand. In totaal zijn er nu 1.164 inventarisnummers uit de periode 1842-1895 en 134 inventarisnummers uit de erop volgende periode (544.903 scans) digitaal beschikbaar op archieven.nl.

Totaal scans online

	2018	2017	2016
Aantal scans	1.199.579	914.476	612.878
Toegevoegd	285.103	301.598	325.890

3.4 Projecten nadere ontsluiting

Bevolkingsregisters – Vele Handen

Afgelopen jaar werden de, via crowd sourcing ingevoerde, persoonsgegevens van 32 bevolkingsregisters (20.096A – inv.nrs. 38-128) in het Centrale Beheersysteem MAIS-flexis verwerkt en gekoppeld aan de digitale bestanden. Met deze tranche is het 'Vele Handen'- project afgerond. In totaal zijn op archieven.nl en wiewaswie.nl 309.397 persoonsgegevens uit de bevolkingsregisters gepubliceerd.

Burgerlijke Stand – Wie Was Wie

Onder toegangscode 12.001-12.129 maken wij persoonsgegevens uit Limburgse akten van de Burgerlijke Stand toegankelijk. We werken continu aan het toevoegen, verbeteren en corrigeren van de gegevens. De gegevens zijn via archieven.nl, wiewaswie.nl en diverse 'opendata' websites te bekijken en te doorzoeken.

Een groep van vaste vrijwilligers werkt mee aan de indicering van registers van de Burgerlijke Stand. Hieronder een overzicht van het aantal akten die we samen met de vrijwilligers hebben ontsloten.

	2018	2017	2016	Totaal
Geboorteakten	-	-	5.421	20.816
Huwelijksakten	7.544	22.884	5.201	46.261
Overlijdensakten	-	1.739	40.028	90.201
Totaal	7.544	24.623	50.650	157.278

Memories van Successie

Met dezelfde groep vrijwilligers werd in 2015 gestart met het beschrijven en invoeren van de 'Memories van Successie' onder archieftoegang 07.D03. Memories van successie bevatten een overzicht van de baten en lasten van een nalatenschap. Ze worden sinds 1818 opgemaakt omdat over een erfenis door de erfgenamen belasting moest worden betaald.

Vanwege de relevantie voor familieonderzoek werken de vrijwilligers o.a. aan een online namenindex van de memories. Hieronder een overzicht van het aantal ontsloten Memories.

	2018	2017	2016	Totaal
Memories van successie	64.501	42.483	44.146	159.084

Overige projecten

In het kader van een gemeenschappelijk digitaliseringsproject van het Nederlands-Israëlitisch Kerkgenootschap en Akevoth wordt de fotocollectie Joodse grafzerken toegankelijk gemaakt en beschreven (via stenenarchief.nl). Samen met een vrijwilligster stellen we foto's en bijbehorende gegevens beschikbaar. Sinds 2018 zijn tal van begraafplaatsen toegevoegd aan de website.

In het verslagjaar werkten we ook verder aan het archief van de Algemene Begraafplaats aan de Tongerseweg in Maastricht. Een vrijwilliger controleerde en koppelde de gegevens van zijn grote graven-database aan de (nieuw vervaardigde) inventarisnummers.

Tenslotte werkten we met een vrijwilliger aan tal van nadere toegangen (van beperkte omvang), o.a. voor de ontsluiting van procesdossiers.

3.5 Beeldcollecties

Collectie	Resultaten
Fotocollectie DSM	Door een vrijwilliger zijn in 2018 ca. 1.213 items aan de collectie DSM toegevoegd. Aan de hand van de beschikbare documentatie uit o.a. bedrijfsbladen en jubileumboeken werden bovendien 3.094 beschrijvingen gecorrigeerd, aangepast en uitgebreid.
Topografisch Historische Atlas GAM	De collectieonderdelen GAM, LGOG, VanderNoordaa en Cremers zijn volledig in de beeldbank opgenomen. Respectievelijk 1.660, 1.237, 528 en 112 afbeeldingen.
Fotocollectie GAM	Upload van circa 2.000 beelden naar de beeldbank, inclusief correctie van de beschrijvingen.
Collecties Dr. L.Th. van Kleef, Kadaster Limburg, Jan Spee, Ir. D.C. van Schaik, Rolduc, e.a.	Vaste medewerkers én vrijwilligers hebben in 2018 doorgewerkt aan deze collecties. Het gaat o.a. om het toevoegen van nieuwe afbeeldingen aan de beeldbank en het aanpassen van bestaande beschrijvingen.

3.6 Inventarisatieprojecten

Archief van de Domaniale Mijn

Begin september 2017 zijn twee projectmedewerkers begonnen aan het ontsluiten van het 'Domaniale Mijn en Akens-Maastrichtse Spoorweg Maatschappij' archief. Het archief van de Domaniale Mijn bestrijkt een periode van circa 1797 tot 1980 en is daarmee het oudste mijnbouwarchief van Nederland. Het oudste gedeelte van het archief bestaat uit directiearchieven, bronnen over de aanschaf van materieel, het gebruik van 'mijnpaarden' vóór de aanschaf van materieel en de spoorweglijn tussen Simpelveld en Kerkrade. Het jongere gedeelte van het archief bevat vooral veel ongevallendossiers, personeelsadministratie en financiële stukken.

Het inventariseren is een grote klus. Het blijkt dat eerdere beschrijvingen van het archief niet helemaal corresponderen met de daadwerkelijke inhoud van het archief. Grondige opschoning, herindeling van de archiefstukken en degelijke beschrijvingen waren daarom noodzakelijk.

In 2018 is de inventarisatie grotendeels afgerond. Echter komt er in 2019 naar verwachting nog 12 meter te inventariseren archief naar het RHCL. Dit zal voornamelijk betrekking hebben op de liquidatie van de Domaniale.

In het kader van dit ontsluitingsproject brachten we ieder kwartaal een nieuwsbrief uit om de Stichting Behoud Mijnhistorie en geïnteresseerden in de Domaniale Mijn op de hoogte te houden.

Secretarie Gemeente Maastricht

Sinds 2001 werkt een vrijwilliger aan het Secretarie-archief van de gemeente Maastricht (ca. 1900 – 1990). Het archief bestaat uit 'verbrokkelde' archiefblokken, waarbij periodes die samenhangen over verschillende archieven zijn verspreid (blokken 1-5; 20.007C, 20.007E, 20.007F, 20.007M).

Naast de 'herverdeling' van de secretariedossiers kijken we naar de materiële staat van de dossiers. De materiële bewerking van blok 1 en 2 kon in februari 2018 worden afgerond (in totaal 2 m.). Wat betreft de blokken 3, 4 en 5 is de ordening en het beschrijven voortgezet. Bij veel van de dossiers uit blok 4 bleek grondige selectie, vernietiging en tevens enige materiële bewerking noodzakelijk (in totaal 30 m.).

Er is ook aandacht besteed aan dossiers met betrekking tot koninklijke onderscheidingen. De bewerking van de dossiers met betrekking tot koninklijke onderscheidingen werd in de loop van 2018 afgerond met ondersteuning vanuit de gemeente Maastricht.

Kabinetsarchief burgemeester Baeten

Sinds juli 2018 is een vrijwilligster bezig met de opschoning van de kabinetsarchieven van burgemeester Fons Baeten. Baeten was burgemeester van Maastricht, en was daarvoor wethouder van onderwijs en Tweede Kamerlid.

In de kabinetsarchieven (1967-1985, 20.007 P) bevinden zich hoofdzakelijk de documenten die betrekking hadden op de nevenfuncties die Fons Baeten had als burgemeester, zoals de correspondenties die hiervoor zijn gedaan. Er is dit jaar een intensieve selectie en vernietiging uitgevoerd. De omvang van het archief is van ca. 12 m teruggebracht tot ca. 3 m. Van het geschoonde archief wordt een nieuwe plaatsingslijst opgesteld.

Brabantse Commissarissen-Deciseurs

Vanaf de zestiende tot eind achttiende eeuw zijn honderden processen voor de Brabantse commissarissen-deciseurs gevoerd (BCD). In 2018 hebben we doorgewerkt aan het toegankelijk maken van de dossiers onder toegangscode 20.091B.

Eind 2018 is het archief toegankelijk t/m procesnummer 1578. Er resteert nog circa 17 m. te beschrijven archief van de in totaal 106 m. (in uitgevouwen toestand). In de studiezaal kan in de dossiers worden gezocht via de namen van de partijen, het onderwerp of het beginjaar.

3.7 CBS op orde

In het verslagjaar werd doorgewerkt aan het project CBS op orde. Doel van dit project is het op orde krijgen van een juiste registratie en beschrijvingen van de onder RHCL-beheer vallende collecties en archieven. Hierdoor worden de vindbaarheid van archieven vergroot en de inventarissen klaar gemaakt om te kunnen voldoen aan moderne principes zoals 'Open data'¹.

Aan het project is verder gewerkt met drie inventarisatoren en een vrijwilligster. De controle en (gedeeltelijke) herinventarisatie van de archieven van de Landen van Overmaas (1411-1795) en het archief van de muziekbibliotheek van de Onze-Lieve-Vrouwekerk te Maastricht (1693-1868) is afgerond. Daarnaast is een tiental archieven van schepenbanken en leen- en laathoven gecontroleerd en zijn beschrijvingen aangepast.

De vrijwilligster heeft daarnaast tien z.g. nadere toegangen op procesdossiers en transportregisters in Mais-Flexis ingevoerd. De inventarisatoren en applicatiebeheerders van Mais-Flexis hadden tweewekelijks overleg over de gang van zaken en de voortgang van het project.

---

¹ Zie ons Jaarverslag 2016 (hoofdstuk 2.2) voor een uitgebreide beschrijving van de doelen van het project.

3.8 Materieel behoud en depotorde

Atelier Materiële Voorbereiding (AMV)

In 2015 heeft het RHCL een atelier ingericht bij de Belastingdienst in Heerlen voor de materiële voorbereiding van de papieren rijkscollectie. Ook dit jaar zag het RHCL toe op de scholing en begeleiding van de medewerkers die daar werkzaam zijn.

In 2018 heeft het AMV ruim 992 meter archief voorbereid. Hierbij lag de focus (wederom) op de notariële archieven van 11 Regionaal Historische Centra. Daarnaast was er veel materiële voorbereiding nodig voor enkele complexe archieven van het Nationaal Archief (o.a. Ministerie van Koloniën, Comité Oost-Indische Handel en de Schepensbank te Batavia).

Project depotorde

Tijdens het verslagjaar werd de archieven en collecties in depot 01.67 compacter geplaatst, waardoor er ruim 500 meter plankruimte vrij kwam. Vanuit depot 3.61 is ruim honderd meter archief naar 01.61 verplaatst. De plaatsregistratie in depot 01.67 werd tijdens het verslagjaar nagenoeg afgerond.

Verder zijn het kader van het wegwerken van de achterstand in de toegankelijkheid van particuliere archieven plaatsingslijsten vervaardigd, hetgeen vaak gelijk liep met de materiële verzorging van de stukken. Aan het project Depotorde, inclusief het verwerken van de nieuwe gegevens in Mais-Flexis, werd gewerkt door 4 medewerkers.

Materiële zorg en conservering

Het RHCL verleende in 2018 diverse adviezen aan omliggende gemeenten inzake de materiële zorg en conservering van archieven. Ook werden er ad hoc enkele restauraties verricht i.v.m. de raadpleging van zeer slechte stukken door studiezaalbezoekers.

Metamorfoze

Het project Limburgse kapittelarchieven, 1294-1802 (van start gegaan in 2016) liep nog in 2018 en is bijna afgerond. Intussen is de aanvraag van een nieuw project op inhoud goedgekeurd: de Muziekcollectie van de Onze-Lieve-Vrouwekerk Maastricht, 1693-1868 (21.210D). Na goedkeuring van het projectplan zal dit project in de loop van 2019 van start gaan.

4 Dienstverlening

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zetten we de belangrijkste cijfers m.b.t. dienstverlening uiteen. We gaan daarnaast in op enkele belangrijke projecten.

Studiezaal

In onze studiezaal is de apparatuur afgelopen jaar sterk verbeterd. Er zijn nieuwe apparaten die microfilms, microfiches en vensterponskaarten kunnen scannen. Ook de USB-toegang op de PC's is gemoderniseerd. We komen hierbij tegemoet aan een wens van respondenten uit de kwaliteitsmonitor 2017 (zie Jaarverslag 2017). In hoofdstuk 4.6 de belangrijkste studiezaalcijfers van afgelopen jaar.

Digitaal

Ten aanzien van dienstverlening blijft ons beleid ook sterk gericht op onze online diensten en de digitale ontsluiting van de collectie. In hoofdstuk 4.7 de belangrijkste digitale cijfers.

4.2 Limburgse oorlogsbronnen

Limburg telt tal van gespecialiseerde instellingen die relevante bronnen over de Tweede Wereldoorlog bewaren. Toch is de zoektocht naar en de raadpleging van die historische bronnen niet altijd vanzelfsprekend. Lang niet alle bronnen zijn zo beschreven of zo geordend dat ze gemakkelijk zijn terug te vinden. Om deze reden hebben het RHCL en de KVAL in 2018 besloten om een online te raadplegen bronnengids samen te stellen.

Op verzoek van het RHCL brengt Fred Cammaert allerhande oorlogsarchieven van Limburg in kaart. Daarnaast roepen we in samenwerking met het NIOD een 'start-website' in het leven om subsidie-verlenende instanties te enthousiasmeren ook mee te doen. Het NIOD beheert al een nationale site (oorlogsbronnen.nl) waarin je centraal kunt zoeken in oorlogsbronnen. Begin 2019 wordt het project gepresenteerd bij het RHCL, in aanwezigheid van de partners uit de Coöperatie Erfgoed Limburg (zie ook hoofdstuk 6.3).

4.3 Wat staat daer?

We zijn nieuwe deelnemer aan *Wat Staat Daer?*, een online oefentool voor het lezen van oude schriften. Tijdens de Archiefdagen in Venlo (11 juni 2018) vond de livegang plaats. Tim Sibbers presenteerde de diversiteit aan oude schriften uit onze archieven & collecties waarmee mensen kunnen oefenen op de website. Inmiddels zijn er meerdere teksten alsook losse woord oefeningen op de website verschenen op basis van documenten die wij bewaren. Daarnaast is er met medewerking van het RHCL een Watstaatdaer-nieuwsbrief opgezet waarin geïnteresseerden worden bericht over allerlei paleografische wetenswaardigheden.

4.4 Digitaal Oorkondenboek Limburg

Samen met de *Stichting Limburgse Oorkonden* hebben we ons het afgelopen jaar ingezet voor de publicatie van het Digitaal Oorkondenboek Limburg. Het doel is de publicatie van 360 kwetsbare oorkonden in een modern-kritische vorm. Door een digitale publicatie (via open access) willen we de onderzoeksresultaten onmiddellijk na het onderzoek toegankelijk maken voor een breed publiek. Het is een kostbaar project dat alleen kan worden uitgevoerd met kennis van paleografie, chronologie, sigillografie, historische taalkunde, toponymie, rechtshistorie én door grondig onderzoek. In het afgelopen jaar hebben we de randvoorwaarden van dit traject in kaart gebracht. In het aankomende jaar willen wij hier concrete stappen in gaan zetten. In 2019 zullen we ons daarom richten op het werven van fondsen voor dit project.

4.5 Bezoekersraad

De bezoekersraad geeft vanuit het perspectief van de bezoekers gevraagd en ongevraagd advies over de inrichting en de kwaliteit van de dienstverlening van de instelling. In 2018 kwam de bezoekersraad twee keer voltallig bij elkaar. Ruud Straatman is met ingang van januari 2018 voorzitter.

De leden werden geïnformeerd over de personeelwisselingen, wijzigingen in de organisatie en ontvingen allen het jaarverslag van 2017. Er werd stilgestaan bij de interne cursus 'archivistiek' die werd gevolgd door een aantal nieuwe collega's in de organisatie. Het digitale aanbod van diensten en bronnen werd landelijk geëvalueerd en de bevindingen daarvan werden aan de bezoekersraad voorgelegd. Een aantal suggesties van bezoekers is opgepakt, zoals het aanbieden van onderzoekstips op onze website. In de studiezaal werden een aantal nieuwe scanapparaten geplaatst met het oog op verbetering van de digitale dienstverlening. De leden werden daarover geïnformeerd, alsmede over de wijzigingen die daardoor in het dienstenaanbod werden doorgevoerd.

4.6 Factsheet studiezaal

	2018	2017	2016
Studiezaalbezoekers	1.534	1.732	1.864
Bezoeken	4.202	4.561	4.829
Aanvragen bibliotheek HCL	742	800	1.616
Aanvragen archieven/collecties	11.275	11.813	12.373
Uitleningen aan archiefvormers			
Gemeente Eijsden-Margraten	46	40	115
Gemeente Valkenburg	22	18	97
Gemeente Maastricht	8	9	15
Provincie Limburg	8	18	50
Kamer van Koophandel Zuid	1	2	3
Rechtbank Maastricht	1	2	2
Bestellingen beeldmateriaal			
Bestellingen	83	117	120
Items	1.043	3.716	830

4.7 Factsheet digitaal

	2018	2017	2016
Website			
Bezoekers	40.863	42.594	38.789
Bezoeken	75.463	76.226	68.246
Bezochte pagina's	213.753	215.649	194.709
Bezochte pagina's per bezoek	2,83	2,83	2,85
Gem. bezoektijd	00:02:49	00:02:56	00:02:50
Instagram			
Volgers	184	n.v.t.	n.v.t.
Bereik populairste post	612	n.v.t.	n.v.t.
Facebook			
Posts	196	199	191
Bereikte personen	274.495	486.342	307.977
Volgers	1.365	1.141	815
Archieven.nl			
Bekeken archieftoegangen	500.036	1.200.318	433.031
Gebruik zoekingen	605.150	622.778	600.686
Totaal aantal bekeken pagina's	1.653.307	1.571.319	1.033.717
Beeldbank			
Bezoeken	354.527	179.784	/ ²
Bezochte pagina's	201.973	312.877	
Bezochte pagina's per bezoek	0,6	1,7	
WieWasWie.nl			
Bezoekers	73.206	65.424	61.061
Bezoeken	267.583	269.976	290.921
Bezochte pagina's	3.396.860	3.026.725	3.253.752
Bezochte pagina's per bezoek	12,69	11,21	11,18
Gem. bezoektijd (minuten)	00:17:37	00:16:15	00:14:58

² In deze periode beschikken we niet over betrouwbare cijfers.

5 Publieksactiviteiten

5.1 Mijnwerkersdag

De Mijnwerkersdag die wij op dinsdag 16 oktober samen met het SHCL hebben georganiseerd was een groot succes. Ruim 200 oud-mijnwerkers en hun familieleden kwamen langs om hun pensioens- en personeelskaarten in te zien. In totaal werden er rond de 250 van deze kaarten aangevraagd.

De dag werd georganiseerd nadat het SHCL het archief van het Administratiebureau Zuid-Limburg, de uitvoerder van de pensioenen van de mijnfondsen AMF en BFM, had ontvangen. Dit archief bestaat uit 60 meter aan kaarten met alle personeelsgegevens van de Oranje-Nassaumijnen, de Domaniale Mijnmaatschappij, Laura en Vereeniging en de Willem-Sophia.

Deze archieven sluiten inhoudelijk mooi aan op de archieven van de Oranje-Nassaumijnen en de Domaniale Mijnmaatschappij die beheerd worden door het RHCL. Zo konden de bezoekers ook de personeelskaarten aanvragen van de Oranje-Nassaumijnen. Het RHCL heeft ook personeelskaarten van de Domaniale Mijn in bezit, maar deze konden nog niet worden ingezien doordat dit archief nog niet voldoende is ontsloten (zie hoofdstuk 4.5).

Naast het inzien van de personeelskaarten was er een divers programma rondom het onderwerp, waarbij o.a. films over de mijnen werden getoond.

5.2 Maand van de geschiedenis

Aftrap

Opstand in Limburg, daar draaide het tijdens de aftrap van de Maand van de Geschiedenis om. Die vond op zondag 30 september plaats in het Limburgs Museum in Venlo. De samenwerkende Limburgse erfgoedorganisaties, verenigd onder Coöperatie Erfgoed Limburg, presenteerden een boeiend programma vol historie én actualiteit, onder leiding van dagvoorzitter Tom Doesborg (L1). Net als vorig jaar was er ook weer een historische markt. Op deze markt was het RHCL met een stand aanwezig zijn, net als onze collega's van het SHCL.

Stuk van het jaar

Ons 'Stuk van het Jaar' was dit keer 'de begrafenis van de brug'. De aw bröggk in Maastricht staat er al sinds de 13e eeuw, en menig Sjeng is er trots op dat dit de oudste brug van Nederland is. Zo trots zelfs, dat toen eind jaren '20 het gemeentebestuur van plan was om de oude brug te vervangen door een nieuwe, veel van hen zich gekrenkt voelden.

Bij wijze van protest tegen ver- of herbouwen van de brug liep er een pseudo-begravenisstoet mee in de carnavalsoptocht op 21 februari 1928. Zodoende werd deze stoet op de gevoelige plaat vastgelegd (zie afbeelding onder) terwijl de brug naar haar graf werd gedragen. Mede door de vele protesten werd uiteindelijk besloten om de Sint Servaasbrug te behouden en ongeveer 300 meter noordelijker een tweede brug te bouwen.

Het RHCL is in de verkiezing geëindigd op de 29e plaats.

Archiefsprokkels

Over de begrafenis van de brug schreven we tijdens de maand van de geschiedenis een archiefsprokkel, net als over de 'scheur' die tijdens de verbouwing van het (toenmalige) Rijksarchief Limburg in 1994 verscheen. De buurt en verschillende Maastrichtenaren waren absoluut niet gecharmeerd van deze 'aantasting' van het straatbeeld, en van het monumentale Rijksarchief, die al sinds 1881 daar gevestigd was.

5.3 Andere hoogtepunten van 2018

Expositie Rechtsgeschiedenis voor Louis Berkvens

Op 15 juni 2018 nam prof. dr. Louis Berkvens na 20 jaar bijzonder hoogleraarschap afscheid van de Universiteit Maastricht (UM). Ter ere hiervan was in het Bestuursgebouw van de Universiteit een tentoonstelling te zien over de geschiedenis en ontwikkeling van de rechtspraak, met werken uit de bijzondere collecties van de Universiteits-Bibliotheek (UB), het Centre Céramique en het RHCL.

MABP – de wereld in kaart gebracht

Op het MABP presenteerden we dit jaar onze cartografiecollectie, samen met het Centre Céramique en de Universiteitsbibliotheek. Een van de hoogtepunten was de kaart 'Traiectum ad Mosam'. Dit prachtige handgekleurde panorama van ca. 1581 bevat rijke details en is de eerste complete stadsplattegrond van Maastricht.

Gastvrij Maastricht

Tijdens de viering van Quatorze Juillet in Maastricht wordt elk jaar stil gestaan bij de idealen van de Franse Revolutie. Dit jaar ging de aandacht uit naar de wijze waarop tijdens WO 1 in Maastricht uiting werd gegeven aan de leuze 'broederschap'. De tentoonstelling 'Gastvrij Maastricht' liet zien hoe Franse en Belgische vluchtelingen liefdevol werden opgevangen. Het was een project van het Centre Céramique, het RHCL, Stichting Menno van Coehoorn, Gemeente Maastricht, Het Werkgebouw en de Stichting PEM.

5.4 Educatie

Er werden tal van algemene rondleidingen voor groepen gegeven, waarin we uitleg geven over het gebouw en zijn geschiedenis, maar ook over het werk dat wij doen. Daarnaast werkten we mee aan diverse onderwijsprojecten, zoals de jaarlijks terugkerende projecten Genealogie voor het Stella Maris College Meerssen.

Primair brononderzoek bij Valuascollege in Venlo

In de week van 11 tot 15 juni stonden de lessen geschiedenis voor de brugklassers t/h en h/v van het Valuascollege te Venlo in het teken van primair brononderzoek. Nadat 200 leerlingen eerst kennis hadden gemaakt met de geschiedenis van middeleeuws Venlo, kregen ze te maken met charters, gerechtsrollen, kaarten, jaarrekeningen, kloosterdocumenten en zelfs de stadsrechten. De door het gemeentearchief en de RHCL verstrekte primaire documenten werden door de leerlingen gebruikt om de representativiteit van de familie Vincken als burgerijfamilie te onderzoeken.

5.5 Medewerking aan publieksactiviteiten van derden

Een selectie van evenementen en tentoonstellingen waaraan het RHCL het afgelopen jaar bijdroeg.

Tekeningen J. Brabant in de Helpoort

Dankzij het RHCL en Stichting Maastricht Vestingstad kunnen bezoekers van de Helpoort genieten van een digitale presentatie van de vesting Maastricht. Tal van zeer gedetailleerde tekeningen van tekenmeester Jan Brabant tonen Maastricht vlak voordat de grote sloop ervan begon.

In de door het RHCL beheerde collecties, waaronder die van LGOG, bevinden zich honderden tekeningen en schetsen van de hand van Jan Nicolaas Brabant (1806-1886), die tussen 1867 en 1870 de opdracht kreeg om de Maastrichtse vestingwerken in kaart te brengen. Ook tijdens de sloop van een aantal stadspoorten maakte Brabant nog een aantal gedetailleerde tekeningen en schetsen.

Maastricht Urban Trail 2018

De Minderbroederskerk was dit jaar onderdeel van Maastricht Urban Trail, een parcours voor (hard)lopers dwars door de stad, waarbij lopers een route afleggen door historische gebouwen, steegjes en binnentuinen waar je normaal gesproken niet gauw komt. Het vond plaats op zondag 25 maart 2018.

Urban Trail door de Minderbroederskerk

'80 Jaar Oorlog'

Het RHCL leende een van zijn topstukken uit aan het Rijksmuseum: de plattegrond van Venlo die Jacob van Deventer maakte rond 1550-1560. De tekening werd getoond in '80 Jaar Oorlog. De geboorte van Nederland'. Deze tentoonstelling ging over de Tachtigjarige Oorlog en hoe deze periode Nederland heeft gevormd. De expo was te bezoeken van 12 oktober t/m 20 januari

6 Erfgoedpartners

6.1 Inleiding

Het RHCL werkt nauw samen met partners in Maastricht, de Provincie en (ver) daarbuiten. In dit hoofdstuk een aantal belangrijke samenwerkingsverbanden en projecten uit 2018.

De directeur, Lita Wiggers, vertegenwoordigt het RHCL naar externe relaties in binnen- en buitenland.

6.2 CREARCH

In het Europese project CREARCH werkt het RHCL samen met de Universiteit van Peloponnes, ICARUS Kroatië en de Fondazione Banco di Napoli. Het doel is het vinden van nieuwe gebruikersgroepen voor onze archieven en daarbij van elkaars strategieën te leren.

Aftrap

Van 15 tot 17 oktober 2018 vond de aftrap van het project plaats bij de Fondazione Banco di Napoli – een zeer inspirerende plek. De Stichting beheert 80 kilometer archief van de Banco di Napoli, die halverwege de 16e eeuw is opgericht. In de documenten staan miljoenen namen en ontelbare betalingen met een gedetailleerde beschrijving van de aankoop. Een prachtige bron voor de sociale en economische geschiedenis van Zuid-Italië. De documenten worden bewaard in maar liefst 330 kamers, waarvan een deel is ingericht als museum. Bezoekers worden rondgeleid door een gids en kunnen de inhoud van de archieven verder ontdekken via tal van video's, 'soundscapes' en interactieve schermen.

Interne cursus

In het kader van CREARCH is in december een interne training gestart onder leiding van Cubiss. Het doel van de training is om de 'publieksawareness' van medewerkers te vergroten en hen van kennis en instrumenten te voorzien om succesvolle publiekprojecten te ontplooiën. Ook medewerkers van de Domeinen, Rijkzaken en het SHCL doen mee aan de cursus.

De aftrap van CREARCH in Napels

6.3 Coöperatie Erfgoed Limburg (CEL)

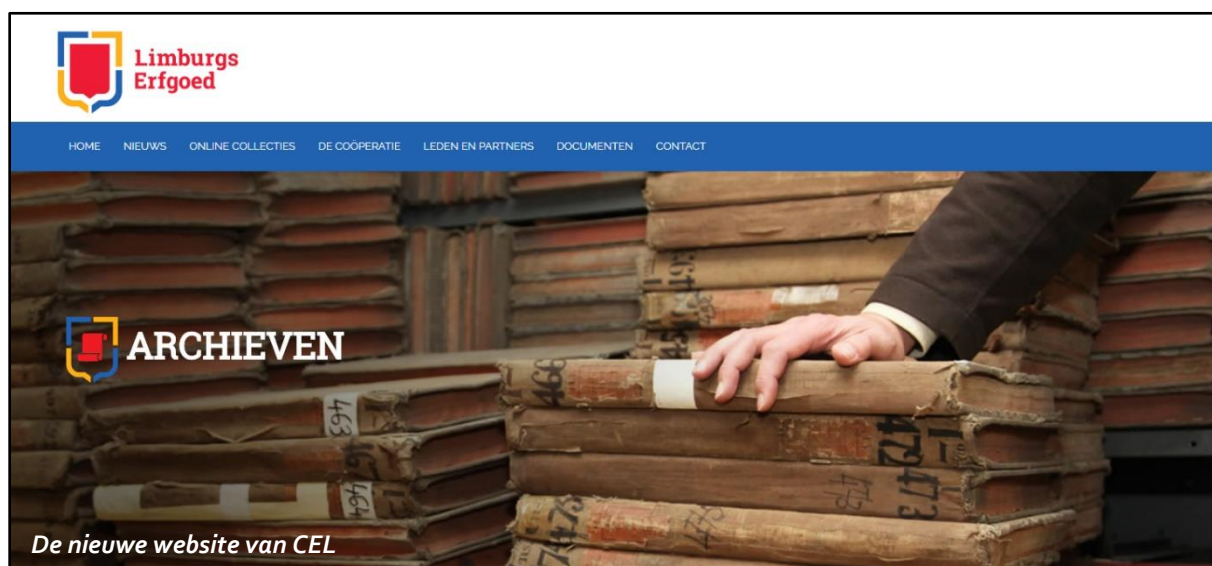
In 2018 is het RHCL actief geweest in de ondersteuning van de nieuw opgezette Coöperatie Erfgoed Limburg (CEL). De CEL is een coöperatie waarvan Limburgse erfgoed-instellingen lid kunnen worden. Het idee hierachter is dat de grote organisaties de kleine kunnen ondersteunen en dat er samen geprofiteerd kan worden van elkaars publieksbereik.

Zowel het SHCL als het RHCL zijn grondleggers voor de CEL. Het SHCL is officieel ook lid. Het RHCL is adviseur van het bestuur in de coöperatie in de persoon van RHCL directeur Lita Wiggers. Het RHCL wordt partner van de Coöperatie.

Doel CEL

Middels de coöperatie kan ervoor worden gezorgd dat het erfgoed in stand wordt gehouden, wordt verrijkt en onder de aandacht wordt gebracht bij het publiek. Zo wordt er in 2019 een reeks van tien erfgoedweekenden georganiseerd waarin de leden van CEL hun publieksactiviteiten gezamenlijk presenteren.

De erfgoedweekenden (en alle andere evenementen) worden gepresenteerd en gedeeld via de online Erfgoedagenda Limburg.

6.4 KIA – studiedag 'Klant is Koning'

We weten allemaal hoe belangrijk het is om klanten te betrekken bij de ontwikkeling van onze digitale dienstverlening. Maar wie zijn onze digitale klanten precies? En hoe vinden we een weg in het bos van tools? Dat waren de centrale vragen van 'Klant is Koning?!', een studiedag over digitale klantenkunde op 5 maart.

De dag werd georganiseerd door het platform dienstverlening (onderdeel van KIA), waarin het RHCL actief is. We keken mee in de keuken van de grootste vereniging van Nederland die succesvolle stappen heeft gezet op het vlak van online dienstverlening (ANWB) en kregen hapklare inspiratie volgens het concept van 'pecha kucha' met goede voorbeelden en tips uit de praktijk voor succesvol verbeteren. Ook gingen we zelf in de schoenen staan van 'persona' en bekeken tijdens een workshop enkele websites van verschillende archiefinstellingen om te zien of zij erin slagen hun bezoekers op maat te voorzien van informatie.

6.5 Hanzeproject

Op donderdag 8 november was collega Erwin Steegen namens het RHCL aanwezig bij de officiële aftrap van een project over de Hanze. In het project wordt de ontwikkeling van de stedelijke netwerken in het gebied rond de rivieren Rijn, Maas, Waal en IJssel en hun relatie tot de Hanze in kaart gebracht.

De Hanze

De Hanze had als samenwerkingsverband van steden en kooplieden van de dertiende tot in de zeventiende eeuw grote invloed op handel en politiek in Europa. Het projectonderzoek richt zich op de communicatie die tussen de steden plaatsvond. Op die manier wordt de functie van de Hanze zichtbaar, en krijgen we inzicht in de verschillende rollen die individuele steden en stedengroepen speelden in het Hanzenetwerk.

Betrokkenheid RHCL

Tal van archiefdiensten in het land zijn betrokken bij het project. De ondersteuning van het RHCL zal vooral bestaan uit het communiceren over de voortgang en in de toekomst mogelijk het faciliteren van een bijeenkomst.

6.6 Vrienden van het RHCL

De Stichting 'Vrienden van het RHCL' (kortweg 'de Vrienden') is opgericht met het doel ons werk te ondersteunen en te stimuleren. De Vrienden hebben in het verslagjaar een financiële bijdrage gegeven bij de aankoop van het gichtregister van Visserweert.

Vriendendag

Dit jaar organiseerden het RHCL en de Vrienden de 33ste editie van de Vriendendag. Centraal stond de Limburgse brouwerijhistorie. Het toeval wilde dat 17 maart 2018 tevens 'Nationale Vriendinnendag' was. De middag werd gevuld met een lezing, presentatie en rondleiding.

Oud-gemeentearchivaris van de gemeente Valkenburg aan de Geul, Jo van der Meij, gaf een lezing over het archief van de Gulpener Bierbrouwerij waarvan we onlangs nog twee archiefstukken in ontvangst mochten nemen. Het ging toen om twee brievenboeken: een met uitgaande brieven van het kantongerecht te Gulpen (1838-1849) en een met brieven van het gerecht Tribunal Tongeren en kantongerecht te Gulpen (1838, 1840, 1849-1865).

Aansluitend verzorgden de Vrienden-bestuursleden (Anouk Ruyters en Stefan Vrancken) een presentatie over de rijke brouwerijhistorie van Maastricht. Daarna bood Brouwerij Bosch in Wyck een uniek kijkje achter de hoge muren van de brouwerij. Zowel de brouwerij, mouterij als de prachtige brouwerswoning kwamen voorbij tijdens de rondleiding. Afsluitend konden de Vrienden genieten van een aantal speciaalbieren bij de brouwerij.

7 Financiën

7.1 Algemeen

7.1.1 Voorwoord

Het verslagjaar 2018 werd afgesloten met een positief exploitatiesaldo vóór bestemming ad € 116.270 tegenover een positief exploitatiesaldo vóór bestemming ad € 138.005 wat betreft het voorgaande verslagjaar 2017, aldus een afname van het exploitatiesaldo 2018 t.o.v. 2017, vóór bestemming, van € 21.735.

Voor een op hoofdlijnen verhelderend beeld en inzicht waar het betreft de vergelijking tussen de exploitatie 2018 en 2017 volgt onderstaande globale analyse.

De totale baten 2018 zijn t.o.v. 2017 toegenomen met rond € 161.000 tot rond € 5.429.000, terwijl de totale lasten 2018 t.o.v. 2017 zijn toegenomen met rond € 183.000 tot rond € 5.313.000, per saldo resulterend in een afname van het exploitatiesaldo 2018 t.o.v. 2017 met rond € 22.000.

De bijzondere resultaten alsmede de rechtstreeks met elkaar verband houdende, d.w.z. ten opzichte van elkaar complementaire en elkaar compenserende toe- en afnamen van baten en lasten buiten beschouwing latend, beperkt zich de vergelijking / analyse van het exploitatiesaldo 2018 ten opzichte van het exploitatiesaldo 2017, een afname van € 22.000, globaal en in essentie tot onderstaande posten, overigens opgedeeld in enerzijds voordelige en anderzijds nadelige effecten 2018 t.o.v. 2017.

Voordelige effecten exploitatie 2018 t.o.v. 2017

Hogere algemene baten, vnl. hogere rijksbijdrage (incl. huur- en incidentele rijksbijdragen) en hogere gemeente bijdrage	90.000
Hogere directe baten, vnl. hogere opbrengsten zakelijke dienstverlening en hogere opbrengsten depotverhuur	77.000
Lagere directe materiële lasten betreft lagere projectkosten	13.000
Lagere organisatie- en overheadkosten, vnl. lagere overige organisatiekosten	18.000
Lagere kapitaalslasten, vnl. lagere afschrijvingen en lagere rentekosten	4.000
Lagere overige lasten betreft per saldo lagere dotaties aan voorzieningen	18.000
Totaal	220.000

Nadelige effecten exploitatie 2018 t.o.v. 2017

Lagere directe baten, vnl. lagere publieksinkomsten/reguliere inkomsten	6.000
Hogere personele lasten betreft hogere kosten mbt zowel eigen als inleen personeel	179.000
Hogere directe materiële lasten betreft per saldo hogere kosten primaire processen	41.000
Hogere huisvestingslasten, vnl. hogere huurvergoeding gebouwen en hogere exploitatielasten gebouwen	16.000
Totaal	242.000

Per saldo nadelig effect exploitatie 2018 t.o.v. 2017

22.000

Voor een meer gedetailleerde vergelijking / analyse van het verschil tussen het positief exploitatiesaldo 2018 t.o.v. het positief exploitatiesaldo 2017 wordt verwezen naar de specificaties exploitatierekening (7.6) en de toelichting op de exploitatierekening (7.7).

De balans (7.2), de toelichting op de balans (7.3), gevolgd door ratio's / kengetallen (5.4), geven een beeld van de vermogenspositie en financiële gezondheid.

In de exploitatierekening (7.5), de specificaties exploitatierekening (7.6) en de toelichting op de exploitatierekening (7.7) waarop deze cijfers zijn gebaseerd, wordt de feitelijke verantwoording over 2018 gegeven voor wat betreft de samenstelling en opbouw van het exploitatiesaldo, terwijl de kasstroom (7.8) de ontwikkeling in de liquiditeitspositie laat zien. Tenslotte worden in het overzicht afschrijvingen (7.9) de in de balans opgenomen materiële vaste activa toegelicht.

Aan het bestuur wordt voorgesteld het positief exploitatiesaldo 2018 ad € 116.270 te bestemmen als volgt:

- toe te voegen aan de bestemmingsreserve incidentele bijdragen DTR-gelden € 90.329;
- toe te voegen aan de overige reserves € 25.941.

De balans ultimo 2018, de exploitatierekening 2018 en de vergelijkende cijfers over het voorafgaande verslagjaar 2017 zijn opgesteld na verwerking van vorenstaand voorstel resultaatbestemming.

Alle in de jaarcijfers opgenomen bedragen luiden in Euro's.

7.1.2 Waarderingsgrondslagen

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Waarderingsgrondslagen balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde c.q. verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen gebaseerd op de geschatte economische levensduur.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met noodzakelijk geachte waarderingscorrecties wegens incourantheid.

Vorderingen

De onder de vorderingen opgenomen vorderingen op debiteuren worden gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met noodzakelijk geachte waarderingscorrecties op grond van ingeschatte risico's van oninbaarheid.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit bestemmingsreserves, overige reserves en bestemmingsfondsen.

Van bestemmingsfondsen die niet (langer) met juridisch onontkoombare verplichtingen zijn belast, komt het (restant)saldo rechtstreeks ten gunste van de overige reserves in het jaar waarin het doel van het bestemmingsfonds vervalt dan wel is bereikt.

Van bestemmingsreserves die niet (langer) met juridisch onontkoombare verplichtingen zijn belast, komt het (restant)saldo rechtstreeks ten gunste van de overige reserves in het jaar waarin het doel van de bestemmingreserve vervalt dan wel is bereikt, evenwel na een daartoe genomen bestuursbesluit.

Voorzieningen

De onder voorzieningen opgenomen egalisatierekening afkoop huurverplichtingen wordt gewaardeerd op de ontvangen afkoopsom, verminderd met de jaarlijkse vrijval ten gunste van de exploitatierekening ter grootte van het complementaire jaarlijkse bedrag afschrijvingskosten huurdersinvesteringen.

De onder voorzieningen opgenomen egalisatierekening aanpassing huurvergoeding wordt gewaardeerd op het ontvangen bedrag wegens lagere kosten verbouwing brandveiligheid, verminderd met de jaarlijkse vrijval ten gunste van de exploitatierekening ter grootte van het complementaire jaarlijkse bedrag hogere huurvergoeding.

Overige voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen of verwachte verliezen of risico's waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten op de balansdatum.

Waarderingsgrondslagen resultaatbepaling

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Onder baten worden verstaan de baten die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hierboven vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

7.2 Balans	31-12-2018	31-12-2017
ACTIVA		
VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa	0	0
Materiële vaste activa		
Gebouwen en terreinen	0	0
Inventarissen en inrichting	87.119	88.925
Huurdersinvesteringen	212.637	259.891
Financiële vaste activa	0	0
Subtotaal vaste activa	299.756	348.816
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorraden		
Overige voorraden	8.595	8.105
Vorderingen		
Debiteuren	230.268	334.521
Vooruitbetaalde kosten	16.597	17.820
Overige vorderingen	51.710	127.068
Liquide middelen		
Bankrekeningen	1.746.083	7.169.121
Kasgeld	1.087	1.417
Subtotaal vlottende activa	2.054.340	7.658.052
TOTAAL ACTIVA	2.354.096	8.006.868

	31-12-2018	31-12-2017
PASSIVA		
EIGEN VERMOGEN		
Besteedbaar vermogen		
Bestemmingsreserves	335.727	245.398
Overige reserves	595.360	569.419
Bestemmingsfondsen	26.381	6.772
Vastgelegd vermogen	0	0
Subtotaal eigen vermogen	957.468	821.589
VOORZIENINGEN		
Egalisatierekening afkoop huurverplichtingen	212.637	259.891
Egalisatierekening aanpassing huurvergoeding	38.181	42.000
Voorziening calamiteitenfonds	15.000	15.000
Voorziening WW-verplichtingen	269.501	271.596
Voorziening herstructurering/reorganisatie	115.000	131.000
Voorziening kosten fusietraject	24.217	30.648
Voorziening groot onderhoud gebouwen	0	5.662.965
Voorziening meerjaren onderhoud- en instandhoudingsplan	0	13.932
Subtotaal voorzieningen	674.536	6.427.032
SCHULDEN OP LANGE TERMIJN		
Lening o/g BNG	200.000	250.000
Subtotaal schulden op lange termijn	200.000	250.000
SCHULDEN OP KORTE TERMIJN		
Lening o/g BNG aflossingsverplichting komend boekjaar	50.000	50.000
Crediteuren	299.720	310.685
Reserveringen	74.046	60.495
Nog te betalen kosten	98.326	87.067
Subtotaal schulden op korte termijn	522.092	508.247
TOTAAL PASSIVA	2.354.096	8.006.868

7.3 Toelichting op de balans**31-12-2018****31-12-2017****ACTIVA****VASTE ACTIVA****Materiële vaste activa**

De boekwaarde muteerde als volgt:

Aanschafwaarde begin boekjaar	4.067.697	4.051.470
Bij: investeringen boekjaar	28.605	16.227
Aanschafwaarde ultimo boekjaar	4.096.302	4.067.697
Afschrijvingen begin boekjaar	3.718.881	3.637.925
Bij: afschrijvingen boekjaar	77.665	80.956
Afschrijvingen ultimo boekjaar	3.796.546	3.718.881
Boekwaarde ultimo boekjaar	299.756	348.816

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden	8.595	8.105
-----------------	--------------	--------------

Dit betreft de ultimo boekjaar aanwezige voorraden uitgebrachte inventarissen, boeken, CD's, DVD's, alsmede drukwerk en onderhoudsmateriaal gebouwen.

Vorderingen

<i>Debiteuren</i>	230.268	334.521
-------------------	----------------	----------------

Dit betreft de ultimo boekjaar openstaande vorderingen op debiteuren volgens de uit de financiële administratie opgemaakte saldijst, verminderd met noodzakelijk geachte waarderingcorrecties op grond van ingeschatte risico's van oninbaarheid.

Vooruitbetaalde kosten

Personele lasten	623	0
Directe materiële lasten	1.578	1.548
Huisvestingslasten	19	18
Organisatie- en overheadkosten	14.377	16.254
	16.597	17.820

Toelichting op de balans (vervolg)**31-12-2018****31-12-2017***Overige vorderingen*

Rijksbijdrage (incl. huurbijdragen)	0	58.681
BTW-compensatiefonds	49.000	49.000
Bijdrage SHCL ivm inhuizing (aanvullend)	0	6.497
Zakelijke dienstverlening en leveringen	2.700	3.290
Rentebaten	10	27
Diversen	0	9.573
	51.710	127.068

Liquide middelen*Bankrekeningen*

Rabobank rekening-courant	8.069	8.140
Rabobank BedrijfsSpaarRekening	275.245	282.218
BNG paraplurekening Schatkistbankieren	1.462.525	6.879.000
BNG betaalrekening Schatkistbankieren	244	-237
	1.746.083	7.169.121

PASSIVA**EIGEN VERMOGEN****Bestemmingsreserves***Specificatie verloop boekjaar*

Stand begin boekjaar	245.398	90.069
Bij: toevoegingen boekjaar:		
- specifiek ivm incidentele rijksbijdragen DTR-gelden:		
- toevoeging uit bestemming voordelig exploitatie-saldo boekjaar	90.329	138.005
- toevoeging tlv overige reserves	0	17.324
- specifiek ivm legaat	0	0
Af: bestedingen boekjaar	0	0
Stand ultimo boekjaar	335.727	245.398

Specificatie samenstelling ultimo boekjaar

- incidentele rijksbijdragen DTR-gelden	320.727	230.398
- legaat	15.000	15.000
Stand ultimo boekjaar	335.727	245.398

Toelichting op de balans (vervolg)

31-12-2018

31-12-2017

Overige reserves*Specificatie verloop boekjaar*

Stand begin boekjaar	569.419	561.468
Bij: - toevoeging uit bestemming voordelig exploitatiesaldo boekjaar	25.941	0
- toevoeging uit vrijval batig saldo bestemmingsfonds(en)	0	25.275
Af: onttrekking tgv bestemmingsreserves	0	17.324
Stand ultimo boekjaar	595.360	569.419

Bestemmingsfondsen*Specificatie verloop boekjaar*

Stand begin boekjaar	6.772	52.267
Bij: toevoegingen boekjaar	31.052	17.683
Af: - bestedingen boekjaar	11.443	37.903
- vrijval batig saldo tgv overige reserves	0	25.275
Stand ultimo boekjaar	26.381	6.772

Specificatie samenstelling ultimo boekjaar

Projecten Metamorfoze:		
- 'Limburgse kapittelarchieven (1294-1802)'	26.381	6.772
Stand ultimo boekjaar	26.381	6.772

VOORZIENINGEN**Egalisatierekening afkoop huurverplichtingen**

De egalisatierekening afkoop huurverplichtingen houdt verband met de door RHCL ten behoeve van de inhuizing SHCL, ingaande 1 juli 2008, in 2007 en 2008 gepleegde huurdersinvesteringen tot een totaalbedrag ad € 708.816, welk bedrag aan huurdersinvesteringen volledig en rechtstreeks werd gefinancierd uit een hiervoor van SHCL ontvangen bijdrage. Deze bijdrage werd opgenomen in de balans onder het hoofd Egalisatierekening afkoop huurverplichtingen en valt jaarlijks in termijnen vrij ten gunste van de exploitatie met termijnbedragen ter grootte van de jaarlijkse afschrijvingskosten huurdersinvesteringen, zodat de de jaarlijkse afschrijvingskosten huurdersinvesteringen worden geneutraliseerd.

Specificatie verloop boekjaar

Stand begin boekjaar	259.891	307.145
Af: vrijval tgv exploitatie boekjaar	47.254	47.254
Stand ultimo boekjaar	212.637	259.891

Toelichting op de balans (vervolg)**31-12-2018****31-12-2017****Egalisatierekening aanpassing huurvergoeding**

Dit betreft een van RVG in 2016 ontvangen restitutie ad € 56.000 vanwege lagere kosten verbouwing brandveiligheid dan oorspronkelijk geraamd. Voor het bedrag van de oorspronkelijke raming van deze verbouwingskosten werd met RVG een raming van deze verbouwingskosten werd met RVG een hogere gebruiksvergoeding gebouwen overeengekomen voor de periode 1 mei 2014 tot en met 31 december 2028. Vanwege de in 2016 ontvangen restitutie ad € 56.000 is de met RVG overeengekomen hogere gebruiksvergoeding tot een te hoog bedrag vastgesteld, zodat voor het bedrag van de ontvangen restitutie ad € 56.000 een egalisatierekening is gevormd waaruit jaarlijks een bedrag vrijvalt ten gunste van de exploitatierekening gedurende de periode tot en met 31 december 2028, waarmee jaarlijks de te hoge aanpassing gebruiksvergoeding gebouwen wordt gecompenseerd.

Specificatie verloop boekjaar

Stand begin boekjaar	42.000	45.818
Bij: dotatie tlv exploitatie boekjaar	0	0
Af: vrijval tgv exploitatie boekjaar	3.819	3.818
Stand ultimo boekjaar	38.181	42.000

Voorziening calamiteitenfonds**15.000****15.000**

Dit betreft een ultimo 2004 getroffen en sedertdien overigens ongewijzigde voorziening terzake van financiële risico's van eventuele calamiteiten in brede zin.

Voorziening WW-verplichtingen

De voorziening WW-verplichtingen houdt verband met de financiële risico's ter zake wachtgeld-/WW-verplichtingen in gevallen van onvrijwillige beëindiging van dienstverbanden van werknemers, welke financiële risico's door RHCL worden gedragen als gevolg van en sedert de verzelfstandiging (Gemeenschappelijke Regeling) ingaande 2005.

Opbouw van de voorziening geschiedt sedert 2005 en wel middels jaarlijkse dotaties gebaseerd op een hiervoor gebruikelijk landelijk gemiddeld premiepercentage. De opbouw is voornamelijk gemaximeerd tot een totaal van 5 jaardotaties.

Hoewel met ingang van 1 januari 2018 de maximale WW-uitkering ten laste van werkgever, was 38 maanden, werd teruggebracht tot de eerste 24 maanden en de laatste 14 maanden ten laste van werknemer komen, vormt dit geen aanleiding de opbouw voorziening WW-verplichtingen te wijzigen, aangezien aan deze opbouw van oorsprong reeds een maximum werd verbonden van 5 jaardotaties.

Toelichting op de balans (vervolg)**31-12-2018****31-12-2017***Specificatie verloop boekjaar*

Stand begin boekjaar	271.596	264.059
Bij: dotatie tlv exploitatie boekjaar	0	7.537
Af: vrijval tgv exploitatie boekjaar	2.095	0
Stand ultimo boekjaar	269.501	271.596

Voorziening herstructurering / reorganisatie

Dit betreft een ingaande ultimo 2009 getroffen voorziening voor te verwachten noodzakelijk te maken kosten inzake verbetermaatregelen betreffende de organisatie van het RHCL. Uitgangspunt voor deze verbetermaatregelen, en daarmee dus ook de voorziening, is het plan van aanpak van de toenmalige directeur ad-interim, de heer Giesen, zoals vervat in diens document 'Het Bericht'. De met deze verbetermaatregelen samenhangende kosten betreffen met name kosten voor opleiding/bijbscholing medewerkers, w.o. begeleiding werknemers naar nieuwe functies/taken, en kosten voor optimalisering van interne processen/procedures.

Specificatie verloop boekjaar

Stand begin boekjaar	131.000	137.000
Bij: dotatie tlv exploitatie boekjaar	0	0
Af: vrijval tgv exploitatie boekjaar	16.000	6.000
Stand ultimo boekjaar	115.000	131.000

Voorziening kosten fusietraject

Dit betreft een ingaande ultimo 2011 getroffen voorziening voor noodzakelijk te maken juridische, financiële en overige (advies-)kosten betreffende onderzoek en begeleiding fusietraject RHCL-SHCL.

Specificatie verloop boekjaar

Stand begin boekjaar	30.648	30.648
Af: bestedingen boekjaar	6.431	0
Stand ultimo boekjaar	24.217	30.648

Voorziening groot onderhoud gebouwen

In 2018 is door het Ministerie van OCW met betrokken RHC's overeengekomen het nieuwe Rijkshuisvestingsstelsel, waarbij RHC's het beheer en onderhoud van de bij RHC's in gebruik zijnde Rijkspanden zelf ter hand nemen en bekostigen uit daarvoor aan RHC's ter beschikking komende middelen uit huurverlaging, eerst te doen ingaan per 1 januari 2019 in plaats van 1 januari 2013.

Toelichting op de balans (vervolg)**31-12-2018****31-12-2017**

In verband hiermee zijn de door RHCL in het kader van voornoemd nieuw Rijkshuisvestingsstelsel (stelselwijziging) ontvangen middelen voor de jaren 2013 (de eerder beoogde ingangsdatum) tot en met 2018, totaal € 7.030.975, welke middelen door RHCL werden gedoteerd aan de voorziening groot onderhoud gebouwen, in 2018 van RHCL teruggevorderd en in 2018 door RHCL terugbetaald.

Benevens een in 2019 te ontvangen incidentele bijdrage ad € 878.900 ten behoeve van nog uit te voeren onderhoud per de ingangsdatum van de stelselwijziging 1 januari 2019 volgens een nulmeting, zal aan RHCL ingaande 1 januari 2019 jaarlijks een bijdrage voor beheer en onderhoud huisvesting Rijkspand toekomen ad € 1.670.505, welke middelen vanaf 2019 zullen worden gedoteerd aan een egalisatierekening groot onderhoud gebouwen, waaruit de kosten van beheer en onderhoud huisvesting Rijkspand zullen worden bestreden.

Specificatie verloop boekjaar

Stand begin boekjaar	5.662.965	4.294.955
Bij: dotatie tlv exploitatie boekjaar	1.368.010	1.368.010
Af: terugbetaling gelden nieuw Rijkshuisvestings- stelsel (stelselwijziging) 2013 t/m 2018	7.030.975	0
Stand ultimo boekjaar	0	5.662.965

Voorziening meerjaren onderhoud- en instandhoudingsplan

Dit betreft een ingaande ultimo 2016 getroffen voorziening voor nog te maken kosten voor wat betreft het opstellen van een meerjaren onderhoud- en instandhoudingsplan gebouwen, ter zake waarvan in 2016 een incidentele rijksbijdrage is toegekend.

Specificatie verloop boekjaar

Stand begin boekjaar	13.932	22.438
Bij: dotatie tlv exploitatie boekjaar	0	0
Af: - bestedingen boekjaar	5.990	8.506
- vrijval tgv exploitatie boekjaar	7.942	0
Stand ultimo boekjaar	0	13.932

SCHULDEN OP LANGE TERMIJN**Lening o/g BNG**

Dit betreft een op 3 juni 2013 met de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) overeengekomen geldlening, oorspronkelijk groot € 500.000, met een looptijd van 10 jaar.

Omtrent aflossing en rente werd overeengekomen als volgt:

- aflossing: lineair in 10 jaarlijkse termijnen van € 50.000, voor het eerst per 3 juni 2014;
- rente : 2,20% per jaar vast gedurende de gehele looptijd, jaarlijks te voldoen, voor het eerst per 3 juni 2014.

Toelichting op de balans (vervolg)	31-12-2018	31-12-2017
<i>Specificatie verloop boekjaar</i>		
Stand begin boekjaar	300.000	350.000
Af: aflossing boekjaar	50.000	50.000
Stand ultimo boekjaar	250.000	300.000
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar, opgenomen onder 'schulden op korte termijn'	50.000	50.000
Saldo balans ultimo boekjaar	200.000	250.000
 SCHULDEN OP KORTE TERMIJN		
Aflossingsverplichting komend boekjaar	50.000	50.000
Dit betreft de aflossingsverplichting komend boekjaar met betrekking tot de onder de schulden op lange termijn opgenomen lening o/g BNG.		
 Crediteuren	 299.720	 310.685
Dit betreft de ultimo boekjaar openstaande schulden aan crediteuren volgens de uit de financiële administratie opgemaakte saldijst.		
 Reserveringen		
Vakantiegeldverplichting	0	0
Vakantiedagenverplichting	74.046	60.495
	74.046	60.495
 Nog te betalen kosten		
Personele lasten	31.962	11.836
Directe materiële lasten	10.516	13.083
Huisvestingslasten	6069	4.543
Organisatie- en overheadkosten	15.276	30.659
Rentekosten	3.361	3.973
Overige	200	1.680
Omzetbelasting 4e kwartaal 2018 resp. 2017	30.942	21.293
	98.326	87.067

7.4 Ratio's / kengetallen

Liquiditeit

De liquiditeit betreft het weerstandsvermogen op korte termijn.

De mate van liquiditeit kan worden uitgedrukt in een verhoudingsgetal of ratio.

De liquiditeitsratio wordt als volgt berekend: Vlottende activa ./ Vlottende passiva.

De liquiditeitspositie is gezond bij een liquiditeitsratio van > 1.

De liquiditeitspositie per 31-12-2018 is als volgt:

- Vlottende activa	2.054.340		
<hr/>	<hr/>	=	
- Vlottende passiva	522.092		3,93

Solvabiliteit

De solvabiliteit betreft het weerstandsvermogen voor de lange termijn.

De mate van solvabiliteit kan worden uitgedrukt in een verhoudingsgetal ofwel ratio.

De solvabiliteitsratio wordt als volgt berekend: Eigen vermogen ./ Totaal vermogen.

De solvabiliteitspositie is gezond bij een solvabiliteitsratio van > 0.

De solvabiliteit per 31-12-2018 bedraagt:

- Eigen vermogen	957.468		
<hr/>	<hr/>	=	
- Totaal vermogen	2.354.096		0,41

Netto schuldquote / netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

< 0

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en daarmee een indicatie in welke mate rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

EMU-saldo (x € 1.000)

95

Het EMU-saldo is een weergave van het vorderingensaldo.

7.5 Exploitatierkening	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
BATEN			
Algemene baten			
- Bijdragen deelnemers	5.108.983	5.045.500	5.018.649
Directe baten	269.305	179.500	197.853
Overige baten	51.082	51.000	51.099
TOTAAL BATEN	5.429.370	5.276.000	5.267.601
LASTEN			
Personele lasten	2.251.984	2.070.500	2.073.235
Directe materiële lasten	291.340	349.000	263.278
Indirecte materiële lasten	1.425.708	1.450.500	1.431.073
Overige lasten	1.344.068	1.406.000	1.362.010
TOTAAL LASTEN	5.313.100	5.276.000	5.129.596
EXPLOITATIESALDO VÓÓR BIJZONDERE RESULTATEN	116.270	0	138.005
Bijzondere resultaten:			
- Baten	0	0	0
- Lasten	0	0	0
EXPLOITATIESALDO VÓÓR BESTEMMING	116.270	0	138.005
Af: toevoeging bestemmingsreserves	90.329	0	138.005
Af: toevoeging overige reserves	25.941	0	0
EXPLOITATIESALDO NA BESTEMMING	0	0	0

7.6 Specificaties exploitatierekening

Realisatie 2018

Begroting 2018

Realisatie 2017

BATEN**Algemene baten***Bijdragen deelnemers*

Rijksbijdrage	1.149.849	1.114.000	1.118.159
Bijdrage Gemeente Maastricht	905.399	902.000	891.141
Vergoeding Provincie Limburg	410.423	411.500	404.836
Huurbijdrage	2.350.660	2.329.000	2.315.881
Incidentele rijksbijdragen	155.329	155.000	155.329
BTW-compensatiefonds	49.000	49.000	49.000
Bijdrage SHCL i.v.m. inhuizing	67.753	67.000	66.830
Bijdrage SHCL i.v.m. inhuizing (aanvullend)	20.570	18.000	17.473
	5.108.983	5.045.500	5.018.649

Directe baten

Publieksinkomsten/reguliere inkomsten	9.871	10.500	15.588
Doelsubsidies en sponsorbijdragen	0	0	0
Zakelijke dienstverlening en leveringen	153.115	57.500	81.138
Beheer en toezicht archieven	106.319	111.500	101.127
	269.305	179.500	197.853

Overige baten

Rentebaten	10	0	27
Vrijval uit voorzieningen:			
- afkoop huurverplichtingen	47.254	47.200	47.254
- aanpassing huurvergoeding	3.818	3.800	3.818
Incidentele baten	0	0	0
	51.082	51.000	51.099

LASTEN**Personele lasten**

Salarissen en sociale lasten, incl. dotatie/vrijval voorziening WW-verplichtingen	1.817.151	1.862.000	1.707.531
Overige salarislasten	277.417	132.500	255.650
Overige personeelskosten	157.416	76.000	110.054
	2.251.984	2.070.500	2.073.235

Directe materiële lasten*Directe kosten primaire processen*

Directe kosten beheer archieven en collecties	11.783	58.000	26.931
Directe kosten dienstverlening en publiek	52.635	75.000	34.679
	64.418	133.000	61.610

Specificaties exploitatierekening (vervolg)	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
---	-----------------	----------------	-----------------

Aan primaire processen toe te rekenen kosten

Internetkosten	64.898	78.000	62.482
Licenties software en Mais Flexis	67.798	59.000	67.975
Kosten digitalisering	22.259	30.000	22.557
Kosten vrijwilligers	8.820	9.000	9.301
Overige kosten	59.149	16.000	22.263
	222.924	192.000	184.578

<i>Totaal kosten primaire processen</i>	287.342	325.000	246.188
---	----------------	----------------	----------------

<i>Kosten projecten</i>	3.998	24.000	17.090
-------------------------	--------------	---------------	---------------

Totaal directe materiële lasten	291.340	349.000	263.278
---------------------------------	----------------	----------------	----------------

Indirecte materiële lasten*Huisvestingslasten*

Huur gebouwen	960.812	948.000	947.871
Exploitatiekosten gebouwen	238.605	235.000	234.940
	1.199.417	1.183.000	1.182.811

Organisatie- en overheadkosten

Bestuurskosten	1.439	1.000	1.368
Overige organisatiekosten	140.597	160.000	158.307
	142.036	161.000	159.675

Kapitaalslasten

Rentekosten	6.590	6.500	7.631
Afschrijvingen incl. boekresultaten	77.665	100.000	80.956
	84.255	106.500	88.587

Totaal directe materiële lasten	1.425.708	1.450.500	1.431.073
---------------------------------	------------------	------------------	------------------

Overige lasten

Dotaties aan voorzieningen:

- groot onderhoud gebouwen	1.368.010	1.381.000	1.368.010
- herstructurering organisatie	-16.000	0	-6.000
- meerjaren onderhoud- en instandhoudingsplan	-7.942	0	0
Onvoorzien	0	25.000	0
	1.344.068	1.406.000	1.362.010

7.7 Toelichting op de exploitatierekening

7.7.1 Algemeen

De exploitatierekening is niet all-inclusive hetgeen erop neerkomt, dat bepaalde "baten" en bepaalde "lasten" rechtstreeks ten gunste van respectievelijk ten laste van het vermogen zijn gebracht en niet via de exploitatierekening tot uitdrukking zijn gebracht en wel volgens onderstaande criteria:

- baten in de vorm van doelsubsidies en sponsorbijdragen van derden, verkregen met en ten behoeve van een daarvoor specifiek aangewezen bestemming, zijn rechtstreeks ten gunste van de desbetreffende bestemmingsfondsen en –reserves gebracht, voor 2018 € 31.052 (2017: € 17.683);
- lasten welke dienen te worden bestreden uit daarvoor gepassiveerde bestemmingsfondsen en - reserves zijn rechtstreeks ten laste van de desbetreffende bestemmingsfondsen en –reserves gebracht, voor 2018 € 11.443 (2017: € 37.903).

7.7.2 Baten en lasten t.o.v. begroting

De exploitatierekening realisatie 2018 geeft een voordelig exploitatiesaldo te zien van rond € 116.000.

In vergelijking met de begroting 2018 met een begroot exploitatiesaldo van € 0 aldus een positief verschil t.o.v. de begroting van rond € 116.000.

De rechtstreeks met elkaar verband houdende, d.w.z. ten opzichte van elkaar complementaire en elkaar compenserende toe- en afnamen van baten en lasten buiten beschouwing latend, beperkt de analyse van dit positieve verschil wat betreft gerealiseerd exploitatiesaldo 2018 t.o.v. begroot exploitatiesaldo 2018 zich, op hoofdlijnen en in essentie, tot onderstaande posten:

- Hogere algemene baten wat betreft de Rijksbijdrage, inclusief huurbijdrage, (rond € 57.000), gemeentebijdrage (rond € 4.000) en bijdrage SHCL ivm inhuizing SHCL (rond € 3.000);
- Hogere directe baten wat betreft zakelijke dienstverlening en leveringen (rond € 96.000) en opbrengst depotverhuur (rond € 19.000);
- Lagere personele lasten, betreft salarissen en sociale lasten, inclusief mutaties voorzieningen, totaal rond € 45.000);
- Lagere directe materiële lasten, betreft directe kosten primaire processen (beheer archieven en collecties rond € 46.000 en dienstverlening en publiek rond € 22.000), alsmede kosten projecten (rond € 20.000);
- Lagere indirecte materiële lasten, betreft organisatie- en overheadkosten (rond € 19.000) en kapitaalslasten (rond € 22.000);
- Lagere overige lasten vanwege dotatie voorziening groot onderhoud gebouwen (rond € 13.000), vrijval deel voorziening herstructurering organisatie (rond € 16.000) en vrijval voorziening meerjaren onderhoud- en instandhoudingsplan (rond € 8.000) alsmede lagere kosten onvoorzien (rond € 25.000).

Tegenover vorenstaande voordelige posten voor totaal rond € 415.000 staan, voor totaal rond € 299.000, de volgende nadelige posten:

- Lagere algemene baten wat betreft vergoeding Provincie Limburg (rond € 1.000);
- Lagere directe baten wat betreft publieks-/reguliere inkomsten (rond € 1.000) en detachering personeel (rond € 24.000);
- Hogere personele lasten, betreft kosten inleenkrachten (rond € 145.000) en overige personeelslasten (rond € 81.000);
- Hogere directe materiële lasten, betreft aan primaire processen toe te rekenen kosten (rond € 31.000);
- Hogere indirecte materiële lasten, betreft huisvestingslasten (rond € 16.000).

7.7.3 Baten en lasten t.o.v. exploitatie 2017

- Baten

De totale baten zijn in 2018 t.o.v. 2017 toegenomen met € 161.769 tot een niveau van € 5.429.370, welke toename bestaat uit een toename van algemene baten (€ 90.334) en directe/overige baten (€ 71.435).

- Algemene baten

De hogere algemene baten t.o.v. 2017 zijn voornamelijk een gevolg van indexering van de algemene bijdragen/lumpsum van Rijk (effect rond € 32.000) en Gemeente Maastricht (effect rond € 14.000), de indexering van de huurbijdrage (effect rond € 35.000). Ook de vergoeding Provincie Limburg is t.o.v. 2017, vanwege contractueel overeengekomen indexering, toegenomen (effect rond € 5.000), evenals de onder de algemene baten opgenomen bijdrage SHCL (effect rond € 4.000).

- Directe baten en overige baten

Het totaal van directe baten en overige baten geeft t.o.v. 2017 per saldo een toename te zien welke voornamelijk is toe te schrijven aan hogere directe baten uit zakelijke dienstverlening en leveringen (effect rond € 72.000), alsmede hogere opbrengsten depotverhuur (effect rond € 18.000).

De per saldo hogere directe baten en overige baten t.o.v. 2017 werden daarentegen nadelig beïnvloed door lagere publieks-/reguliere inkomsten (effect rond € 6.000) en detachering personeel (effect rond € 13.000).

- Lasten

De totale lasten zijn in 2018 t.o.v. 2017 toegenomen met € 183.504 tot een niveau van € 5.313.100, welke per saldo toename bestaat uit enerzijds een toename van personele lasten (€ 178.749) en directe materiële lasten (€ 28.062), en anderzijds een afname van indirecte materiële lasten (€ 5.365) en overige lasten (€ 17.942).

- Personele lasten

De personele lasten geven t.o.v. 2017 per saldo een toename te zien van rond € 179.000, bestaande uit een toename personele lasten met betrekking tot zowel eigen personeel (effect rond € 109.000) als inleen personeel (effect rond € 22.000), dit laatste, hoewel minder inzet van uitzendkrachten, per saldo desalniettemin een toename vanwege overige inhuur van tijdelijk personeel, waaronder met name kosten inhuur interim hoofd bedrijfsvoering. Daarnaast stegen de overige personeelslasten als gevolg van hogere scholingskosten en kosten coaching personeel (effect rond € 28.000), kosten ondernemingsraad (effect rond € 4.000), kosten inhuur P&O-diensten vanwege uitbreiding dienstenpakket (effect rond € 12.000) en overige personeelskosten (effect rond € 4.000).

- Directe materiële lasten

De directe materiële lasten geven t.o.v. 2017 per saldo een toename te zien van rond € 28.000, welke toename is toe te schrijven aan enerzijds een toename van de kosten primaire processen (effect rond € 41.000), en anderzijds een afname van 'projectkosten' (effect rond € 13.000).

- Indirecte materiële lasten

De indirecte materiële lasten geven t.o.v. 2017 per saldo een afname te zien van rond € 5.000, welke afname is toe te schrijven aan enerzijds lagere organisatie- en overheadkosten (effect rond € 18.000) en lagere kapitaalslasten (effect rond € 4.000) en anderzijds een toename van de huisvestingslasten (effect rond € 17.000).

De lagere organisatie- en overheadkosten t.o.v. 2017 van rond € 18.000 hebben voornamelijk betrekking op lagere kosten inhuur externe bureaus.

De lagere kapitaalslasten t.o.v. 2017 van rond € 4.000 hebben betrekking op lagere afschrijvingen (effect rond € 3.000) en lagere rentekosten (effect rond € 1.000).

De hogere huisvestingslasten t.o.v. 2017 van rond € 17.000 hebben voornamelijk betrekking op de hogere huurprijs gebouwen (effect rond € 13.000) en voor het overige betrekking op diverse hogere exploitatiekosten gebouwen (effect rond € 4.000).

- Overige lasten

De lagere overige lasten t.o.v. 2017 van rond € 18.000 hebben betrekking op hogere vrijval van de voorziening herstructurering organisatie (effect rond € 10.000) en vrijval van de voorzien meerjaren onderhoud- en instandhoudingsplan (effect rond € 8.000).

7.7.4 Exploitatiesaldo

- Omvang exploitatiesaldo 2018

Het exploitatiesaldo 2018, inclusief bijzondere resultaten doch vóór bestemming, bedraagt positief € 116.270 tegenover positief € 138.005 voor 2017.

- Bestemming exploitatiesaldo 2018

Aan het bestuur wordt, in het kader van resultaatbestemming, gelet op het in het exploitatiesaldo 2018 begrepen bedrag incidentele bijdrage DTR-gelden 2018 ten bedrage van € 155.329, voorgesteld van het positief exploitatiesaldo 2018 een bedrag ad € 90.329 toe te voegen aan de bestemmingsreserve incidentele bijdragen DTR-gelden.

Voorts wordt, gezien de omvang van de toevoeging aan de bestemmingsreserve incidentele bijdrage DTR-gelden 2018 ad € 90.329 t.o.v. de omvang van het exploitatiesaldo 2018 ad € 116.270, aan het bestuur voorgesteld het verschil ad € 25.941 toe te voegen aan de overige reserves.

7.8 Kasstroom

De afname in de liquiditeiten ultimo 2018 t.o.v. ultimo 2017 bedraagt € 5.423.368, nl.:

Liquiditeiten ultimo 2018	1.747.170
Liquiditeiten ultimo 2017	7.170.538
	<hr/>
Netto kasstroom 2018 (afname)	-5.423.368

Deze afname kan naar activiteiten worden gespecificeerd volgens onderstaand kasstroomoverzicht 2018.

Kasstroom uit operationele activiteiten

Exploitatiesaldo, vóór bestemming	116.270
Afschrijvingen excl. boekresultaten	77.665
Toevoegingen aan bestemmingsfondsen	31.052
Afname vorderingen	180.834
Toename schulden op korte termijn	13.845
Bestedingen uit bestemmingsfondsen	-11.443
Toename voorraden	-490
Afname voorzieningen	-5.752.496

Kasstroom uit operationele activiteiten	-5.344.763
---	------------

Kasstroom uit investeringsactiviteiten

Investerings in materiële vaste activa	-28.605
--	---------

Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-28.605
--	---------

Kasstroom uit financieringsactiviteiten

Afname schulden op lange termijn	-50.000
----------------------------------	---------

Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-50.000
---	---------

Netto kasstroom 2018 (afname)	-5.423.368
--------------------------------------	-------------------

7.9 Afschrijvingen

Overzicht materiële vaste activa

OMSCHRIJVING	AANSCHAFWAARDE			
	Balans 01-01-2018	Investerings 2018	Desinvesterings 2018	Balans 31-12-2018
Kantoormeubilair	263.084	2.984	0	266.068
Kantoormachines	25.802	0	0	25.802
Schoonmaakapparatuur	7.548	0	0	7.548
Automatiseringsapparatuur	642.746	3.847	0	646.593
Software	62.217	3.334	0	65.551
Depotinventaris	1.585.152	0	0	1.585.152
Verfilmings- en fotografie- apparatuur	94.738	18.440	0	113.178
Conserverings- en restauratie- apparatuur	98.745	0	0	98.745
Readers en readerprinters	117.861	0	0	117.861
Kantine-inrichting	10.437	0	0	10.437
Studiezaalinventaris	423.838	0	0	423.838
Inrichting schatkamer	26.713	0	0	26.713
Huurdersinvesteringen	708.816	0	0	708.816
Totaal	4.067.697	28.605	0	4.096.302

Afschr. %	AFSCHRIJVINGEN			BOEKWAARDE	
	t/m 2017	2018	Desinvesteringen 2018	t/m 2018	Balans 31-12-2018
10	261.831	545	0	262.376	3.692
20	25.802	0	0	25.802	0
20	7.538	10	0	7.548	0
20	589.834	22.593	0	612.427	34.166
33,33	61.480	592	0	62.072	3.479
6,67	1.554.654	4.743	0	1.559.397	25.755
20	94.324	1.164	0	95.488	17.690
10	98.745	0	0	98.745	0
20	117.861	0	0	117.861	0
10	7.336	764	0	8.100	2.337
10	423.838	0	0	423.838	0
10/20	26.713	0	0	26.713	0
6,67	448.925	47.254	0	496.179	212.637
	3.718.881	77.665	0	3.796.546	299.756

7.10 Accountantsverklaring

In Confidence Consultants

Aan het Bestuur van Regionaal Historisch Centrum Limburg
St. Pieterstraat 7
6211 JM Maastricht

In Confidence Consultants
Bovenstebosch 18
6228 SJ Maastricht

Telefoon +31 (043)-3521600
Fax +31 (043)-3521664
E-mail ic2@xs4all.nl

Accountantsverklaring

Opdracht

Wij hebben de in dit jaarverslag in de paragrafen 7.1 tot en met 7.9 opgenomen jaarrekening 2018 van Regionaal Historisch Centrum Limburg te Maastricht, bestaande uit de balans per 31 december 2018 met toelichting en de exploitatierekening over 2018 met toelichting, gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de huishouding is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het exploitatiesaldo getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en exploitatiesaldo, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en exploitatiesaldo relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de huishouding. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de huishouding heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Regionaal Historisch Centrum Limburg per 31 december 2018 en van het exploitatiesaldo over 2018 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Maastricht, 25 maart 2019

J.J.M. Kasperski RA

8 Bedrijfsvoering

8.1 ANBI

De Gemeenschappelijke Regeling RHC Limburg is een openbaar lichaam. Het RHCL staat geregistreerd als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Volgens de per 1 januari 2015 geldende nieuwe voorwaarden voor een ANBI instelling publiceren wij onderstaand de benodigde gegevens.

Regionaal Historisch Centrum Limburg

fiscaal nummer : 814029450

8.2 Bestuur en directie

Dagelijks bestuur

Namens het Rijk:

J. (Joke) Kersten (voorzitter)

W. (Wilma) Delissen-van Tongerlo

Namens de Gemeente:

J. (John) Aarts

Algemeen Bestuur (bestuurszetels GR RHCL 6)

Namens het Rijk:

J. (Joke) Kersten (voorzitter)

W. (Wilma) Delissen-van Tongerlo

M. (Marens) Engelhard (vanaf 24-05-2018)

Namens de Gemeente Maastricht:

J. (Jack) Gerats (tot 19-06-2018)

J. (Jim) Janssen (vanaf 19-06-2018)

J. (John) Aarts

B. (Bert) Jongen

Directie

L. (Lita) Wiggers

Hoofd Bedrijfsvoering / Plaatsvervangend directeur

M. (Marc) Cremers (tot 01-03-2018)

G. (Henny) Duckers (vanaf 01-03-2018 tot 15-06-2018)

J. (Jeroen) Bregman (vanaf 15-06-2018)

De directeur RHCL, Lita Wiggers, vertegenwoordigt het RHCL naar externe relaties in binnen- en buitenland.

Vergaderingen en besluiten

Het Algemeen Bestuur heeft in het verslagjaar 4 x vergaderd.

- Het door het RHCL te hanteren landelijke kostenmodel voor het nationale e-depot is vastgesteld.
- De resultaten in het kader van de voorgenomen toetreding van 5 gemeenten en de provincie Limburg tot de GR RHCL opgestelde nulmetingen hebben geleid tot het opstarten van verdere vervolggesprekken. Toetreding tot de GR RHCL is voorzien per 1 januari 2020.
- Gesprekken inzake een mogelijke integratie van een deel van het SHCL met het RHCL hebben in goede harmonie plaatsgevonden. Beoogde integratie is voorzien per 1 januari 2020.
- Naar aanleiding van de wijziging Rijkshuisvestingstelsel per 01-01-2019 is de huurovereenkomst tussen RHCL en het Rijksvastgoedbedrijf herzien.
- Het bestuur heeft onder voorwaarden ingestemd met de invoering van een Korter Werken Regeling.
- Op 08-01-2018 heeft het traditionele Nieuwjaarsbuffet plaatsgevonden voor bestuurders en personeel.
- Verantwoording honorering Bestuur en Directie geschiedt conform de wet Normering Topinkomens (WNT).

Vertegenwoordiging door de diecteur

- Adviseur Bestuur Coöperatie Erfgoed Limburg
- Adviseur Stichting Limburgse Oorkonden
- Voorzitter Kring van Archivarissen Limburg (KVAL)
- Lid van het Bestuur Dr. P.J.M.G. Janssens Stichting
- Lid van de provinciale Veldcommissie voor erfgoed
- Convent van directeuren (Rijks –) RHC's in Nederland
- Lid van de Leitungskreis voor het internationaal archiefsymposium /archiefdiensten in de Euregio
- Lid van ICARUS (Europese archiefsamenwerking)

Beloningsbeleid

Bestuur

Bestuursleden benoemd in de GR RHCL ontvangen voor de uitoefening van hun functie geen beloning. Kosten die door bestuursleden worden gemaakt worden vergoed en er wordt een presentiegeld uitgekeerd. Aan bestuurders werd in 2018 voor totaal € 1.349 aan presentiegeld en onkostenvergoeding betaald.

Directie

Het RHCL personeel en de directeur worden betaald volgens de cao gemeente Maastricht. De directeur, in dienst sedert 1 april 2010 met een fulltime dienstverband, is ingeschaald conform het functieboek RHCL op functieschaal 15 cao gemeente Maastricht. Het beloningsbeleid van het RHCL voldoet aan de wet normering topinkomens (WNT). Zie voor loonschalen gemeente Maastricht: www.car-uwv.nl

8.3 AVG

Sinds 26 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. In het verslagjaar heeft het RHCL de implementatie van de AVG-vereisten voortvarend ter hand genomen. Zo is er een Functionaris Gegevensbescherming (FG) benoemd en bij de Autoriteit Persoonsgegevens aangemeld, en zijn diverse beleidsdocumenten in het kader van de AVG herijkt en opnieuw vastgesteld. Op de website zijn de geactualiseerde richtlijnen t.a.v. privacy toegankelijk gemaakt voor het publiek, zodat ook naar buiten toe helder en transparant is hoe het RHCL omgaat met de – al dan niet in archiefvorm – aan haar toevertrouwde persoonsgegevens.

8.4 Gebouw

Algemeen

Gedurende het gehele jaar heeft de Rijkshuisvesting naar aanleiding van de wijziging Rijkshuisvestingstelsel voor RHC's een groot beslag gelegd op de afdeling Bedrijfsvoering. Veel tijd en energie is gestoken in het voorbereiden van het overnemen van de onderhoudsplicht per 01 januari 2019. Door bestuur en directie RHCL is een doordachte en zorgvuldige afweging gemaakt van de keuzeopties die er zijn. Het bestuur staat positief tegenover de gemaakte keuze 'zelf doen' en dus overname van de onderhoudsplicht van het gebouw, vooralsnog voor een pilotperiode van 3 jaar, onder de voorwaarde dat het eigendom van de door RHCL gebruikte panden niet in eigendom overgaan van Rijk naar RHCL. De gekoppelde herziene huurovereenkomst met het Rijksvastgoedbedrijf is door het bestuur in haar besluit van 19 december 2018 goedgekeurd.

Mergelproblematiek

De mergelproblematiek blijft onderwerp van aandacht. Met het Rijksvastgoedbedrijf zijn afspraken gemaakt over de kosten van het repareren van gevolgschade van uitvallend mergel, ook na de wijziging van het Rijkshuisvestingstelsel. Zowel kerk als kapel worden blijvend gemonitord op uitvallend mergel.

Overige werkzaamheden

- In april zijn er convectoren geplaatst in de koffieruimte.
- In de zomer is het MeerjarenOnderhoudsPlan (MJOP) van het RHCL door Bremen Bouwadviseurs bv geactualiseerd.
- In het najaar is gestart met buitenschilderwerkzaamheden door het Rijksvastgoedbedrijf. In het vroege voorjaar van 2019 zullen deze werkzaamheden zijn afgerond.
- In oktober is er naar aanleiding van een uitgevoerde asbestinventarisatie een asbestbeheersplan opgesteld.
- In december is er voor het jaar 2019 een beheercontract met CoSource afgesloten inzake de regievoering op onderhoudstaken.

Abseilers plegen groot onderhoud

8.5 ICT

In het verslagjaar vindt de ondersteuning van de gehele ICT-omgeving van het RHCL plaats door True (True Workspace Zuid-Nederland B.V.

8.6 Personeel

Personele opbouw (per 31-12-2018)

Soort	Aantal	Fte	Bijzonderheden
Vaste dienst	29	24,86	-
Aanstelling voor bepaalde tijd	4	2,13	-
MTB / Podium24 overeenkomst	2	1,30	-
Traineeship Archivaris	1	0,60	-
Uitzendkracht	3	1,31	Via Driessen HRM
Stagiair	-	-	-
Projectmedewerker	2	-	Voor project 'Domaniale Mijn'
Vrijwilliger	32	-	Waarvan 20 voor 'Wie Was Wie'
Detachering	1	0,60	Vanuit de gemeente Maastricht

Secretariaat

Door langdurige ziekte alsook wisseling van werkzaamheden binnen het secretariaat is de bezetting van het secretariaat ook in 2018 op tijdelijke basis versterkt. Deze versterking is ingevuld door mevr. E. van Hoorn (voor 0,11 fte), door mevr. S. Titahena (voor 0,6 fte, tot 01-04-2018), en door mevr. H. Sleuwenhoek (voor 0,6 fte, vanaf 01-05-2018).

Aanstellingen

1e Medewerker A&C A. Hazekamp (vanaf 01-04-2018)

Hfd. Bedrijfsvoering J. Bregman (vanaf 15-06-2018)

Jubilea

J. van Kronenberg 40 jr. overheidsdienst (per 01-01-2018)

N. Duijkers 40 jr. overheidsdienst (per 27-01-2018)

Pensionering

J. Mulders ev Winants (per 06-06-2018)

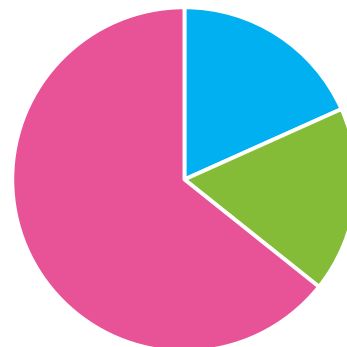
Uitbreidingen en verminderingen dienstverband

Ontslag op eigen verzoek: M. Cremers (per 01-03-2018)

Ziekteverzuim

Ondanks 3 langdurig zieken is het ziekteverzuim in vergelijking met 2017 heel licht gedaald van 5,88% naar 5,80%. De meldingsfrequentie is sinds 2016 gedaald van 2,21 naar 1,40.

Verzuimduur	Criteria	Verzuim (%)	Verzuimdagen
Kort 	1 – 8 dgn	1,06	105
Middellang 	8 – 43 dgn	1,01	100
Lang 	>43 dgn	3,73	369
		5,80	574

P&O

In de loop van 2018 is de inzet van 0,2 fte personeelsadvies, via inhuur vanuit de gemeente Maastricht, tijdelijk met 0,3 fte verhoogd naar 0,5 fte. Voor de invulling is de huidige personeelsadviseur ingezet.

Personeelsbijeenkomsten RHCL

De directeur RHCL heeft in 2018 5 integrale personeelsbijeenkomsten georganiseerd waarin het beleid en de actuele ontwikkelingen van de organisatie worden toegelicht. Tijdens deze bijeenkomsten wordt door diverse medewerkers ook verslag gedaan van verschillende werkzaamheden. Er wordt een verslag opgesteld van deze bijeenkomsten welke op de R-schijf toegankelijk is voor alle personeelsleden.

Bedrijfsuitstapje RHCL / SHCL

Op 15 juni heeft het jaarlijkse bedrijfsuitstapje plaatsgevonden. We bezochten twee voormalige mijnsites in Genk (C-mine en Waterschei).

8.7 Cursussen en bijscholing

In 2018 is geïnvesteerd in deskundigheidsbevordering. Verschillende medewerkers hebben cursussen en opleidingen gevolgd op het gebied van erfgoed, archiefvorming, archiefinspectie, en de digitale overheid. Drie medewerkers hebben verdiepende cursussen gevolgd op het gebied van applicatiebeheer en applicatie-architectuur. Een aantal medewerkers heeft het internationale archiefsymposium op 17 en 18 mei in Arnhem bijgewoond, naast de reguliere bijscholingsdagen van het KVAN. Tien medewerkers hebben deelgenomen aan een door de gemeente Maastricht verzorgde training op het gebied van projectmatig werken. Ook heeft een medewerker een verdiepende bijscholing op het gebied van verandermanagement gevolgd. Een aantal medewerkers volgende o.a. een cursus Digitale Preservering (aangeboden door DEN), een DUTO-opleiding (door het NA). Ook vonden er regelmatig kennisuitwisseling plaats met verschillende partijen, vooral op het gebied van de impactanalyse voor het e-Depot implementatietraject.

8.8 Medezeggenschap

Sinds november 2017 heeft het RHCL weer een ondernemingsraad. Per 1 november is een OR-lid tussentijds teruggetreden. Opvolging heeft zonder aanvullende verkiezingen plaatsgevonden.

De ondernemingsraad is dit jaar 6 keer met de WOR bestuurder (directeur) van het RHCL bij elkaar gekomen. Op 23 november heeft er een gezamenlijke training van OR en WOR-bestuurder plaatsgevonden, waarbij ook het hoofd bedrijfsvoering aanwezig was. Onderwerp van de training was het verder vorm geven van de onderlinge samenwerking. Daarnaast zijn er een aantal speerpunten voor 2019 vastgesteld.

Op verzoek van de ondernemingsraad is in 2018 de invoering van een Korter Werken Regeling (opnieuw) door de directeur opgepakt en op de bestuurlijke agenda geplaatst. Mede op basis van een uitgevoerde belangstellingsregistratie heeft het bestuur – onder voorwaarden – in haar vergadering van 19 december met de invoering van een nieuwe Korter Werken Regeling ingestemd. Onder voorbehoud van instemming door de ondernemingsraad en voldoende effectieve belangstelling onder de voor de regeling in aanmerking komende medewerkers, zal de Korter Werken Regeling per 1 april 2019 worden geëffectueerd. De samenstelling van de OR 2018 was:

R. Hackeng (voorzitter)

E. Corbee (secretaris)

J. van Kronenberg (lid) (tot 1 november) / A. Massen (lid) (vanaf 1 november)

8.9 BHV

Het BHV-team bestond in 2018 uit acht personen, waaronder één Hoofd-BHV en één Ploegleider. Zes BHV'ers zijn medewerker van het RHCL en twee BHV'ers zijn medewerker van het SHCL. Alle nieuwe BHV'ers hebben in 2018 een BHV-opleiding gevolgd, de overige BHV'ers hebben een herhalingscursus gevolgd. Allen hebben ook een torninstructie gevolgd waardoor ze in staat en gecertificeerd zijn om bij calamiteiten de liften te ontgrendelen en personen uit een vastzittende lift te bevrijden. In 2018 heeft het hoofd Dienstverlening het certificaat behaald om als hoofd BHV op te kunnen treden.

9 Feiten en cijfers

Financieel *		2018	2017	2016	2015
BALANS					
Activa	Vaste activa	300	349	413	453
	Vlottende activa	2.054	7.658	6.217	4.615
		2.354	8.007	6.630	6.068
Passiva	Eigen vermogen	957	822	704	432
	Voorzieningen	675	6.427	5.117	3.737
	Schulden op lange termijn	200	250	300	350
	Schulden op korte termijn	522	508	509	549
		2.354	8.007	6.630	5.068
EXPLOITATIE					
Baten	Algemene baten				
	- Bijdragen deelnemers	5.109	5.019	4.902	4.808
	Directe baten	269	198	336	249
	Overige baten	51	51	74	55
		5.429	5.268	5.312	5.112
Lasten	Personele lasten	2.252	2.073	1.916	1.907
	Directe materiële lasten	291	264	322	305
	Indirecte materiële lasten	1.426	1.431	1.452	1.426
	Overige lasten	1.344	1.362	1.376	1.396
		5.313	5.130	5.066	5.034
Exploitatiesaldo vóór bijzondere resultaten		116	138	246	78
Bij: bijzondere resultaten		0	0	0	0
Exploitatiesaldo vóór bestemming		116	138	246	78
Exploitatiesaldo ná bestemming		0	0	0	0
*Alle bedragen x € 1.000					
RATIO's					
Liquiditeit		3,93	15,07	12,20	8,41
Solvabiliteit		0,41	0,10	0,11	0,09
Netto schuldquote		< 0	< 0	< 0	< 0
EMU-saldo (x € 1.000)		95	124	357	166